УЛААНБААТАР ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙГ САЙЖРУУЛАХ ХОЁР ДАХЬ ТӨСӨЛ(MOG-3890) 2010 ОНЫ ТАЙЛАН, 2011 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Улаанбаатар хот

2011 он

ГАРЧИГ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР 4

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА 5

1.1 ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮНДЭСЛЭЛ БА ХЭРЭГЦЭЭ 5
Ерөнхий мэдээлэл 5
Óëñ î ðí û áî ëî í ñàëáàðû í àñóóäëóóä 5
Òº ñëèéí õº ãæëèéí çî ðèëò óóä áà ãî ë ¿ç¿¿ëýëò ¿¿ä 6
Òº ñëèéí á¿ðýëäýõ¿¿í õýñýã 6

БҮЛЭГ II. ТӨСЛИЙН ТҮНШЛЭГЧИД, ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ 7

2.1 ТӨСЛИЙН ТҮНШЛЭГЧИД 7
2.2 ЗЭЭЛИЙН НӨХЦӨЛ БА ТОХИРОЛЦОО 7

БҮЛЭГ III. ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ 8

3.1 БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ 8
3.2 ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙНШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ 8
3.3 ХУДАЛДАН АВАЛТ 9
Танилцуулга 9
ХАА-ны төрөл, шалгуур үзүүлэлт 9
Худалдан авах ажиллагааны явц 10
Худалдан авах ажиллагааны үе шат 10
Үр нөлөө 14
Сургамж 14
Ололт 14
3.3 САНХҮҮГИЙН МЕНЕЖМЕНТ 15
Төслийн хөрөнгө зарцуулалт 15
Төслийн хүрээнд ханган нийлүүлсэн бараа материалын зохицуулалт 15
3.4 ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИЙН АСУУДЛУУД 16
Сургамжид тулгуурласан төслийн төлөвлөлтүүд 16
Хувилбарт саналууд, хүлээн аваагүй шалтгаан 16
Гэр хорооллын ус хангамжийн системийг сайжруулах 17
Зөвлөхийн үйлчилгээ 19
Хотын ус хангамжийн системийг сайжруулах ажлын хүрээнд 20
3.5 СУДАЛГААНЫ АЖЛУУД 25
Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны мастер төлөвлөгөө 25
Нийслэлийн төсвийг зардал, хүний нөөцийн менежментийг бэхжүүлэх 27
Монгол орны хүрээлэн байгаа орчныг шинэчлэх төсөл, TF 28
3.6 ХҮНДРЭЛТЭЙ АСУУДЛУУД-ТӨСЛИЙН СУРГАМЖ 29
Эрсдэлүүд, тэдгээрийг бууруулах арга хэмжээ 29
Хүндрэлүүд 30
3.7 НҮҮЛГЭН СУУРЬШУУЛАЛТ 32
Мөрдлөг болгосон хууль тогтоомж, дүрэм журам 32
Нүүлгэн суурьшуулалтад өртөгдсөн айл өрх, эд хөрөнгө 32

БҮЛЭГ IV. ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА 33

4.1 ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУД 33
Сангийн яам: 33
Барилга хот байгуулалтын яам: 33
Дэлхийн банк: 34
Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, агентлагууд: 34
Төслийг удирдах хороо: 35
Ус сувгийн удирдах газар, Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж: 35
Хамтын ажиллагааны хэлбэрүүд 36

БҮЛЭГ V. ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ ҮНЭЛГЭЭ, ТАЙЛАГНАЛТ 37
5.1 ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ ҮНЭЛГЭЭ 37
5.2 ТӨСЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХИ СОНИРХОГЧ ТАЛУУДЫН СЭТГЭЛ ХАНАМЖ, ҮНЭЛГЭЭ 38
Төслийн үр шим хүртэгчид 39
Гэр хорооллын иргэдийн санал сэтгэгдэл ба эргэх холбоо 40
БҮЛЭГ VI. ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛӨЛ 41
6.1 Í ÈÉÃÌ ÈÉÍ ÀÑÓÓÄÀË 41
6.2 ÁÀÉÃÀËÜ Î Ð÷ÈÍ 41
6.3 НИЙГЭМ, БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ГАРСАН ЭЕРЭГ НӨЛӨӨЛӨЛ 41
УЛААНБААТАР ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙГ САЙЖРУУЛАХ ХОЁР ДАХЬ ТӨСЛИЙН 2011 ОНЫ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (MOG-3890,TF53820, ЦЭВЭР АГААР ТӨСӨЛ)....... 42
ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ 2011 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 43
2011 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 44

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

БУА	Барилга угсралтын ажил
ГХАХХ	Германы хамтын ажиллагааны хөгжлийн хөтөлбөр
ДСШ	Дотоодын сонгон шалгаруулалт
ЗАА	Захирагчийн ажлын алба
ЗТБХБЯ	Зам тээвэр, барилга хот байгуулалтын яам
ИНБ	Иргэний нийгмийн байгууллагууд
МУ	Монгол улс
НЗД	Нийслэлийн Засаг дарга
НЗДТГ	Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар
НҮБ	Нэгдсэн үндэстний байгууллага
НСТ	Нүүлгэн суурьшуулалтын төлөвлөгөө
ОУСШ	Олон улсын сонгон шалгаруулалт
ОУХА	Олон улсын хөгжлийн ассоциаци
СШ	Сонгон шалгаруулалт
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ТУН	Төслийг удирдах нэгж
ТУХ	Төслийг удирдах хороо
ТХН	Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж
ХАА	Худалдан авах ажиллагаа
СШББ	Сонгон шалгаруулалтын бичиг баримт
СЯ	Сангийн яам
УБНААСТ2	Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах хоёр дахь төсөл
УСУГ	Ус сувгийн удирдах газар
ÝÇª ÄßÁÑ	Ýäèéí çàñãèéí º ñº ëòèéãäýì æèõ, ÿäóóðëû ãáóóðóóëàõ ñòðàòåãè
ЯБСББ	Ядуурлыг бууруулах стратегийн баримт бичиг
ЯНХС	Японы нийгмийн хөгжлийн сан

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮНДЭСЛЭЛ БА ХЭРЭГЦЭЭ

Ерөнхий мэдээлэл

Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах хоёр дахь төсөл нь 2004 оны 7-р сарын 23-ны өдөр Монгол улсын Засгийн газар, ОУХА-ийн хооронд байгуулсан Хөгжлийн зээлийн гэрээ"-нд заасан нөхцөлөөр Монгол улсын Засгийн газар Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын хооронд байгуулсан "Хөгжлийн зээлийн гэрээ"-нд заагдсан бараа, ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэн, төслийн үр дүнгийн үзүүлэлтэд хүргэх ажлыг хийж гүйцэтгэлээ.

Төсөл хаагдах хугацаа гэрээнд заасны дагуу 2011 оны 7-р сарын 30 байсан учраас төслийн үндсэн үйл ажиллагааны төгсгөлийн ажлууд 2010 онд хийгдлээ. 2010 оны эцсийн байдлаар зээл 911 000 ам.долларын үлдэгдэлтэй байгааг дараачийн шатны техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах, УСУГ-ын сургалтын танхим байгуулах болон төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн үйл ажиллагаанд зарцуулах, үүнтэй уялдуулан төсөл хаагдах хугацааг 2011 оны 12-р сарын 30 хүртэл сунгах хүсэлтийг Сангийн яаманд тавих тухай шийдвэрийг Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2011 оны 1-р сарын 26-ны өдрийн хурлаас шийдвэрлэсэн.

Төсөл хэрэгжилтийн явцын хагас бүтэн жилийн тайланг Сангийн яам, Зам тээвэр, барилга хот байгуулалтын яам, НЗДТГ, Дэлхийн банк, Төслийг удирдах хороонд тухай бүр хүргүүлж байсан бөгөөд 2011 оны тайланг төслийн үр дүн, бүтээн байгуулалтын ажлыг өссөн дүнгээр гаргаж тайлагнав.

Óëñ î ðí û áî ëî í ñàëáàðû í àñóóäëóóä

Ì î í ãî ë óëñûí õ¿í àì ûí ãóðààí û í ýãäàðóé õóâü í ü ÿäóó àì üäðàëòàé áº ãº ä î ðëî ãû í òýãø бус байдал өсөн нэмэгдсээр байв. Ядуурлаас гарах хөгжлийн явцыг хурдасгах үүднээс 2003 î í û 7-ð ñàðä Çàñãèéí ãàçðààñ Ýäèéí çàñãèéí ºñºëòèéã äýì æèõ, ÿäóóðëûã áóóðóóëàõ стратегийг баталсан. Энэхүү стратегийг хэрэгжүүлэхэд Засгийн газарт дэмжлэг үзүүлэх төдийгүй Улаанбаатар хотын ядуу хүн амд хүргэх нийтийн аж ахуйн үйлчилгээг сайжруулах асуудал нь Дэлхийн банкны стратеги зорилгод нийцэж байсан юм.

Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах төсөл нь гэр хорооллын ус хангамжид төвлөрч, төвлөрсөн ус хангамжийн системийг гэр хороолол руу тэлж, ус хангамжийн системийг барьж, худгуудыг холбох мөн төвийн ус хангамжийн системийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, шинэ техник, технологи, тоног төхөөрөмжийг нэвтрүүлэх, ус хангамжийн салбарын ажилтнуудын чадавхийг сайжруулах, бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох ажлуудыг хийсэн.

Гэр хорооллын бохир шийдэх асуудал нь хотын төлөвлөлтийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан маш их хэмжээний хөрөнгө оруулалт шаардахаас гадна, техникийн хувьд хэрэгжих боломж муу байгаа нь олон удаагийн судалгаагаар батлагдсан. Гэсэн хэдий ч гэр хороололд айл өрхийг цэвэр бохир усанд холбох, бохир усыг татан цэвэрлэх бие даасан бага оврын цэвэрлэх байгууламж барих загвар төслийг хэрэгжүүлэх зорилт тавьсан.

Ус хангамжийн төслүүд нь Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжсэн бол уг зээлийг дагаж орж ирсэн Нидерланд, Франц, Японы Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар Улаанбаатар хотын "Цэвэр бохир усны Мастер төлөвлөгөө" боловсруулах, ногоон байгууламжийг сайжруулах, далан суваг барих, иргэдийн оролцоотойгоор гэр хорооллын орчин, эрүүл ахуй, ариун цэврийн орчинг сайжруулахад чиглэгдсэн хэд хэдэн төслийг амжилттай хэрэгжүүлсэн.

Òº ñëèéí õº ãæëèéí çî ðèëò óóä áà ãî ë ¿ç¿¿ëýëò ¿¿ä

Òº ñëèéí õº ãæëèéí çî ðèëò í ü Óëààí áààòàð õî òûí ãýð õî ðî î ëëûí î ðø èí ñóóã÷äûã чанар, стандартын шаардлагад нийцсэн усаар тасралтгүй хангаж, тэдний амьдралын чанарыг сайжруулах явдал юм. Мөн Улаанбаатар хотын ус хангамжийн чанар хүртээмжийг дээшлүүлж, ус хангамжийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, орчин үеийн шинэ техник, технологийг нэвтрүүлэх зорилготой төсөл юм. Төсөл хэрэгжилтийн гî ë шалгуур ¿ç¿¿ëýëò¿¿äийг (a) òº ñº ëä õàì ðàãààæ áóé ãýð õî ðî î ëëóóäûí í ýã óñ ò¿ãýýõ áàéðàí ä î í î ãäî õ õýðýãëýã÷äèéí òî î буурсан байх; (b) эдгээр хорооллуудад байгаа ус түгээх байруудаас øóãàì ä õî ëáî ãäñî í óñ ò¿ãýýõ áàéðóóäûí ýçëýõ õóâийн өсөлт; (c) ÓÑÓÃ-ûí ñàí õ¿¿ãèéí чадавхи дээшилж, зохион байгуулалтын хувьд боловсронгуй болсон байхаар тодорхойлсон юм.

Òº ñëèéí á¿ðýëäýõ¿¿í õýñýã

Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах хоёр дахь төслийн бүрэлдэхүүн хэсгийг Төслийн гэрээнд äº ðâº í á¿ðýëäýõ¿¿í õýñэгтэй байхаар заасан бөгөөд уг бүрэлдэхүүн хэсгийн хэрэгжилтийн байдлыг дор үзүүлэв.

1. Ãýð õî ðî î ëëûí óñ õàí ãàì æèéí õýñýã: Áàÿí õî øóó, ×èí ãýëòýé, Äàì áààäàðæàà, Äàðü-Ýõийн ãýð õî ðî î ëëóóäад ус хангамжийн шугам сүлжээг барьж барих, Í àðàí , Óëèàñòàéí гэр хороололд ус хангамжийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх ажлууд орж байна. Дээрх 4 гэр хороололд ус хангамжийн шугам сүлжээг барьж, байнгын ашиглалтад хүлээлгэн өгөх, зөөврийн ус хангамжийг сайжруулах зорилгоор зөөврийн ус түгээх байрууд болон хотын баруун хэсэгт УСУГ-ын усны машины гаражийн барилгыг барих ажлууд хийгдсэн. Энэ хэсгийн хүрээнд мөн Дамбадаржаад судалгааны үндсэн дээр сонгон авсан 80 айл, 8 албан байгууллагыг цэвэр бохир усны шугаманд холбох, бие даасан бага оврын цэвэрлэх байгууламж барих загвар төсөл хэрэгжиж байна.
2. Õî òûí óñ õàí ãàì æèéí õýñýã: óñí û чанар, нөөцийг õýí àõ, óñí û óðñàö, даралтыг тохируулах, усны алдагдлыг бууруулах, ус хангамжийн системийг алсаас хянах, удирдах, лабораторийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх, одоо байгаа насос станцуудын хүчин чадлыг сайжруулах ажил төлөвлөгдсөн. Эдгээр ажлууд амжилттай хэрэгжсэнээс гадна төвийн эх үүсвэрийн 52 худгийг шилэн кабелаар холбож, УСУГ-аас алсаас удирдах боломж олгосон нэмэлт ажлууд хийгдсэн болно.
3. Ýð÷èì õ¿÷í èé ¿ð àøãèéã í ýì ýãä¿¿ëýõ õýñýã: ýð÷èì õ¿÷ èõ çàðöóóëäàã öàõèëãààí òî í î ãòº õº º ðº ì æèéã öàõèëãààí áàãà õýðýãëýýã òî í î ãòº õº º ðº ì æº º ð ñî ëèõ. Усны эх үүсвэрүүдийн тоног төхөөрөмжид шилэн кабель, телеметрийн системийг нэвтрүүлж, шинэ технологи нэвтрүүлэхэд чиглэгдсэн хэд хэдэн судалгааг хийж, холбогдох газруудад өгсөн.
4. Ус сувгийн удирдах газар, Төслийг удирдах нэгжийн á¿òýö çî õèî í áàéãóóëàëòûã ñàéæðóóëàõ, ажилтнуудын чадавхийг сайжруулах, үнэ тариф, òî î ëóóðæóóëàõ áî äëî ãî , àéë º ðõ, áàéãóóëëàãóóäûã øóãàì ä õî ëáî õтой холбогдсон áî äëî ãын болон техникийн асуудлуудыг шийдвэрлэхээр тусгасан. Төсөл хэрэгжүүлэхтэй холбоотой удирдах дээд байгууллагууд, нийслэлийн холбогдох мэргэжилтнүүдийг төслийн хүрээнд сургалтад хамруулж, чадавхийг сайжруулах зорилтыг тавьсан.

Дээрх бүрэлдэхүүн хэсгүүд 2010 онд бүрэн хэрэгжиж дууссан бөгөөд төслийн үлдэгдэл хөрөнгөөр хийгдэх төвийн эх үүсвэрийн 52 худгийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн, шилэн кабелиар холбох, төвлөрсөн шугамын хаалт арматурыг солих хоёр гэрээг 2011 онд хийх юм. Мөн Дамбадаржаад барьж байгуулж байгаа айл өрхийг цэвэр бохир усанд холбож, цэвэрлэх байгууламжийг ашиглалтад оруулах ажилд гол анхаарлаа төвлөрүүлэн ажиллах болно.

БҮЛЭГ II. ТӨСЛИЙН ТҮНШЛЭГЧИД, ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ

2.1 Төслийн түншлэгчид

Улаанбаатар хотын нийтийн аж ахуйг сайжруулах төслийн ус хангамжийн үндсэн төслийг Дэлхийн банк, Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, УСУГ хамтран санхүүжүүлж хэрэгжүүлэв. Тухайлбал, Дэлхийн банкны 18 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээл. Зээлийн хугацаа 40 жил, эхний 10 жилд үндсэн өрийн төлбөр хийхгүй, жилийн хүү нь 0.75%. НЗДТГ-аас ТУН-ийн үйл ажиллагааны зардлын 50%, нүүлгэн суурьшуулалтын зардалд нийтдээ 570 000 ам.доллар, УСУГ барилгын ажлын 67%, Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн үйл ажиллагааны зардлыг санхүүжүүлэхэд 4,4 сая ам.долларын хөрөнгө зарцуулж байна.

Дэлхийн банк ус хангамжийн салбарт хөнгөлөлттэй зээл олгосноос гадна Улаанбаатар хотын өмнө тулгарч байгаа хэд хэдэн асуудлыг шийдвэрлэхэд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг буцалтгүй тусламжийн хэлбэрээр шийдэж, параллель санхүүжилтийн төслүүдийг хэрэгжүүлсэн. Үүнд:

(a) Иргэдийн оролцоонд түшиглэн гэр хорооллын бичил äýä á¿òöèéг хөгжүүлэх, иргэдийн бүлгийг зохион байгуулах, чадавхижуулах, хямд өртөгтэй ариун öýâðèéí байгууламж барих төслийг хэрэгжүүлэхэд **ßïîíû íèéãìèéí õºãæëèéí ñàíãààñ** 1,89 сая ам. доллар;

(b) Гэр хорооллын зам, далан суваг, хүрээлэн байгаа орчин, ногоон байгууламжийг сайжруулахад **Нидерландын засгийн газраас** 1,8 сая ам.доллар;

(c) Хот, дүүргийн санхүү, төлөвлөлтийн менежментийг боловсронгуй болгох, хүчин чадлыг бэхжүүлэхэд **Олон улсын хөгжлийн ассоциациас** 0,3 сая ам. доллар;

(d) Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны Мастер төлөвлөгөөг боловсруулахад **Францын засгийн газраас** 0,7 сая еврогийн буцалтгүй тусламжийг тус тус авчээ. Эдгээр буцалтгүй тусламжийн төслүүдийг Төслийг удирдах нэгж хариуцан хэрэгжүүлж, тухай бүр тайланг гаргаж байсан.

2.2 Зээлийн нөхцөл ба тохиролцоо

Монголын Засгийн газар, Дэлхийн банкны хооронд байгуулсан Хөгжлийн зээлийн гэрээнд зээл хүчин төгөлдөр болох дараахи нөхцөлүүдийг заасан байсныг хэрэгжүүлэв.

- Сангийн яам, ÍÇÄÒÃ-ын хооронд болон НЗДТГ, ÓÑÀÃ-ûí õîîðîíä ÎÓÕÀ-èéí øààðäëàãààä íèéöñýí íºõöºëººð äàì æóóëàí çýýëä¿¿ëýõ ãýðýýг байгуулах нөхцөлийг хангаж 2005 оны 2-р сарын 25-нд гэрээнд гарын үсэг зурав. Энэхүү дамжуулан зээлдүүлэх гэрээгээр НЗДТГ-т жилийн 1%-ийн хүүтэй, УСУГ-т жилийн 5%-ийн хүүтэйгээр энэхүү зээлийг дамжуулан зээлдүүлсэн болно. Усны үнийг хугацаанд нь нэмээгүйгээс УСУГ-ын санхүүгийн хүчин чадал доройтож, 2004 оноос хойш зээлийн хүү төлөх боломжгүй болсон.
- ÎÓÕÀ-èéí øààðäëàãààä íèéöñýí òºñëèéí ñàíõ¿¿ãèéí ìåíåæìåíòèéí ñèñòåì èéã áèé áîëãîх, усны үнэ тарифийг нэмэгдүүлэх нь төслийн хөрөнгө зарцуулалтыг эхлүүлэх нөхцөл байсан боловч, тухайн үеийн эдийн засгийн хүндрэлтэй нөхцөл байдлын улмаас 2005 онд усны үнэ тарифийг нэмэх боломжгүй байсныг харгалзан ОУХА энэ нөхцөлийг цуцлан хөрөнгө зарцуулалтыг хийх эрхийг олгосон. 2006 оноос эхлэн ээлж дараатайгаар усны үнэ нэмэх арга хэмжээг НЗДТГ авснаар гэрээгээр хүлээсэн үүргээ ямар нэг хэмжээгээр биелүүлсэн.

БҮЛЭГ III. ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

3.1 БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

1997-2004 онд хэрэгжсэн Óлаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах анхны төслийн òóðø ëàãà дээр үндэслэн гэрээнд заасны дагуу Монголын Çàñãèéí ãàçàð íü ðº ñëèéã óäèðäààн çî õèî í áàéãóóëàõ ¿¿ðãèéã Í ÇÀÒÃ-т өгсөн. Нийслэлийн Засаг дарга 2004 ны 4-р сарын 20-ны өдрийн 176 тоос захирамж гарган Төслийг удирдах нэгжийг байгуулж, дүрэм, орон тоог баталсан. ТУН-ийн бүрэлдэхүүнд ихэвчлэн өмнөх төсөл дээр ажиллаж байсан туршлагатай ажилтнууд орсноор бàðàà àææèë ¿éë÷èëãýý õóäàëäàí àâàõ, íÿãòëàí áîäîõ á¿ðòãýë, ñàí õ¿¿ãèéí ì åí åæì åí ò, áàéãàëü îð÷èí áîëî í í ¿¿ëãýí ñóóðüø óóëàëòûí асуудлыг Äýëõèéí áàí êí û ä¿ðýì æóðì ын дагуу зохион байгуулах баг бүрдсэн юм.

Дэд бүтцийн сайд, Нийслэлийн Засаг даргын 2002 оны 11-р сарын 20-ны өдрийн хамтарсан 324/485 тоот хамтарсан тушаал, захирамжаар байгуулагдсан Төслийг удирдах хороо төсөл хэрэгжилтийн турш төслийг удирдаж ирэв. Төслийг удирдах хорооны бүрэлдэхүүнд холбогдох яамд, ашиглагч байгууллага, хотын хэлтэс, дүүрэг, Төрийн бус байгууллагын төлөөлөл орсон. ТУХ-ны даргаар Улаанбаатар хотын ерөнхий менежер бөгөөд ЗАА-ны дарга томилогдсон.

Эхний төслийн сургамжаас үндэслэн ашиглагч УСУГ-ын ажилтнуудаас бүрдсэн, ðº ñëèéí хэрэгжилтэд хяналт тавих үүрэг бүхий Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийг байгуулан ажиллуулсан нь барилгын ажлын хяналтад ашиглагч байгууллага эхнээс нь оролцох боломжийг олгосон, үр дүнгээ өгсөн арга хэмжээ байсан.

Төслийн менежмент, барилгын ажлын чанарт зөвлөгөө өгөх үүрэг бүхий зөвлөх компаниар Еасен Интэрнэшнэл компани, Усны барилга байгууламж ХХК-ны түншлэл 2006-2010 онд ажилласан. ТУН, ТХН, Зөвлөх баг нэг дор байрлаж, төслийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хамтран зохион байгуулж байсан нь төсөл хэрэгжилтэд эерэгээр нөлөөлөсөн сайн туршлага болсон юм.

3.2 ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙНШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ

2004 оны 3-р сарын 31-нд Дэлхийн банкны баталсан Төсөл шийдлийн тайланд заасан төслийн үр дүнг хянах шалгуур үзүүлэлтүүдэд хүргэхэд төслийн үндсэн үйл ажиллагаа чиглэгдсэн бөгөөд тэдгээр үзүүлэлтүүд хэрхэн биелснийг 2010 оны байдлаар Хүснэгт 1-д үзүүлэв.

Хүснэгт 1: Төслийн үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлтүүд, биелэлт

Шалгуур үзүүлэлтүүд	*Суурь үнэлгээ 2004 он*	*Төслийн зорилт 2010*	*Биелэлт*
Төслийн гэр хорооллуудад 1 ус түгээх байранд ногдох иргэдийн тоо буурсан байдал (тоогоор)	1,492	1,124	940
Төслийн гэр хорооллын шугам сүлжээнд холбогдох ус түгээх байруудын хувь (%)	0%	100%	100%
Засварласан/шугаманд холбосон ус түгээх байрын тоо	0	112	112
Суурилуулсан шугам хоолой (км)	0	78.2	78.2
Эрчим хүчний үр ашигтай насосуудыг суурилуулахл (тоогоор)	0	87	87
Төслийн менежмент (байгуулсан гэрээ, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо)	0 0	42 гэрээ 8 арга хэмжээ	42 гэрээ 8 арга хэмжээ

3.3 Худалдан авалт

Танилцуулга

Төслийн худалдан авах ажиллагааг танилцуулга, хэрэгцээ, үндэслэл, ХАА-ны явц, гарсан үр дүн, үр нөлөө, сургамж гэсэн үндсэн бүлгүүдээр тайлагнав. Төсөл хэрэгжилтийн явцад хөтөлсөн худалдан авах ажиллагааны бүртгэлд дүн шинжилгээ хийж, үр дүнг дүгнэн оруулалаа.

ХАА-ны төрөл, шалгуур үзүүлэлт

Төслийн хүрээнд хийгдсэн худалдан авах ажиллагаануудыг Төслийн гэрээнд заасан Дэлхийн банкны худалдан авах ажиллагааны журам, "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай" Монгол улсын хуулийн дагуу зохион байгуулав.

Төслийн гэрээнд тусгасан худалдан авах ажиллагааны доорхи шалгуур үзүүлэлтүүдийг баримтлан нийтдээ 123 гэрээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байна.

Хүснэгт 2. Худалдан авах ажиллагааны төрөл, шалгуур үзүүлэлт

Төрөл	Шалгуур үзүүлэлт
Журам	"Олон улсын сэргээн босголт хөгжлийн банкны зээл болон ОУХА-ийн хөнгөлттэй зээлийн худалдан авах ажиллагааны удирдамж"-èéí Бүлэг I-д заасан нөхцөлүүд, "Дэлхийн банкны зээлдэгчид зөвлөх сонгон ажиллуулах удирдамж"-д заасан нөхцөлүүдийн хангах.
ХАА-ны арга/Шаардлага	Босго үзүүлэлт /Холбогдох нөхцөлүүд
Урьдчилсан хяналт	500,000 US$ болон үүнээс дээш өртөгтэй барааны бүх гэрээ, 500,000 US$ доош өртөгтэй эхний гэрээ, ОУСШ-ын ажлын бүх гэрээ, ДСШ-ын барааны эхний гэрээ, ажлын эхний 2 гэрээ 100,000 US$ ба түүнээс дээш өртөг бүхий зөвлөхийн бүх гэрээ, Зөвлөхийн чадварыг үнэлэх аргаар шалгаруулах зөвлөхийн эхний 2 гэрээ, 50,000 US$ ба түүнээс дээш өртөг бүхий бие даасан зөвлөхийн бүх гэрээ, нэг эх үүсвэрээс сонгох зөвлөхийн бүх гэрээ.
Гүйцэтгэлийн хяналт	Урьдчилсан хяналтад тусгагдаагүй бараа, ажил зөвлөхийн бусад бүх гэрээ
ОУСШ	Нэг бүр нь 700,000 US$-с дээш, нийлбэр дүнгээрээ 3,500,000 US$-с хэтрэхгүй өртөгтэй ажлын гэрээ, 100,000 US$-с дээш өртөг бүхий барааны гэрээ
ДСШ	Нэг бүр нь 700,000 US$-с доош, нийлбэр дүнгээрээ 3,500,000 US$-с хэтрэхгүй өртөгтэй ажлын гэрээ, 100,000 US$-с доош өртөг бүхий барааны гэрээ
Зөвлөх шалгаруулах хосолмол арга	Дор дурдсанаас бусад бүх гэрээ
Зөвлөхийн ур чадварт тулгуурласан арга	Төслийн мониторингийн болон аудитын шалгалтын зөвлөх үйлчилгээний 100,000 US$-с доош өртөг бүхий гэрээ
Нэг эх үүсвэрээс сонгох	Төслийн нарийвчилсан инженерийн зураг төслийн болон төслийн бүрэлдэхүүний хэсэг D-д заасан төслийн менежментийн гэрээ
Бие даасан зөвлөх	Байгаль орчны мнежментийн төлөвлөгөө, Нүүлгэн суурьшуулалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу мониторинг хийх гэрээ
ДБ-ны санхүүжилт	Ажил: 33%; Бараа: гадаад зардлын 100%, дотоод зардлын 100% (үйлдвэрийн өртөг), дотоодоос нийлүүлэх бусад барааны 65%; Зөвлөхийн үйлчилгээ: 94%; Ү/а-ны зардал: 50%

Дэлхийн эдийн засгийн хямралтай холбоотойгоор 2009 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдөр Хөгжлийн зээлийн гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж, Дэлхийн банкнаас гаргаж байсан 33%, зөвлөхийн үйлчилгээний 94%-ийг 100% болгон нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Энэ өөрчлөлтөөр Дэлхийн банкын санхүүжилтээр нэмүү өртгийн албан татварыг бас санхүүжүүлэхээр болсон.

Худалдан авах ажиллагааны явц

Худалдан авах ажиллагаанд баримталсан зарчим

Худалдан авах ажиллагааны явцад Дэлхийн банкны болон Монгол улсын холбогдох хууль, дүрмийн хүрээнд дараахи үндсэн зарчмыг баримталсан:

Хэмнэлт-үр дүнтэй байх – Хэмнэлт, үр дүнтэй байх үүднээс сонгон шалгаруулалтыг явуулахдаа Дэлхийн банкны болоод манай ХАА-ны хуулийн дагуу санхүү, техник, хүн хүч, сонгон шалгаруулалтын шаардлагуудыг хангаж, хамгийн бага үнийн санал ирүүлсэн оролцогчийг шалгаруулах зарчмыг баримталсан. Мөн сонгон шалгаруулалтын баримт бичгийг хуудасны хоёр талд нь хэвлэж, шаардлагатай оролцогсдод электрон хувийг э-шуудангаар явуулснаар СШББ-ийг хүргэх явцыг эрчимжүүлсэн. Мөн сонгон шалгаруулалтын өмнөх уулзалтыг зохион байгуулах, Дэлхийн банк, Сангийн яам, НЗДТГ-аас зохион байгуулсан ХАА-тай холбогдсон сургалтад ажилтнуудыг хамруулах зэргээр төслийн ажилтнууд, захиалагч, гүйцэтгэгчдийн ажилтнуудад ХАА-ны менежментийн талаар зохих мэдлэг олгосноор сонгон шалгаруулалтыг үр дүнтэй явуулах үндэс болсон юм.

Ижил эрхтэй байх – СШББ-аар дамжуулан сонгон шалгаруулалтад оролцох эрхтэй оролцогчийн талаар тодорхой мэдээлэл өгч, тэднийг аливаа хууль бус байдлаар ялгаварлах асуудал гаргахгүй байх, дэлхийн банкны худалдан авах ажиллагааны журмын дагуу бараа, ажил, үйлчилгээг үзүүлэх саналаа илэрхийлэх боломж бүх улс орны пүүс компаниуд, хувь хүмүүст зөвшөөрдөг талаар оролцогчдод мэдээлэл өгч байсан.

Мөн Нэгдсэн үндсэний байгууллагын Аюулгүйн зөвлөлийн шийдвэрийн дагуу хориглосон улс орны пүүс, компаниуд, эсвэл тухайн улс оронд үйлдвэрлэсэн бараанд тавьсан хориг, мөн зээлдэгч орон худалдаа арилжааны харилцаатай байхыг хориглосон улс орны талаархи мэдээллийг СШББ-т тодорхой тусгаж байлаа. Тухайлбал, төсөл хэрэгжилтийн хугацаанд Симиенс компани нь Дэлхийн банкны хар жагсаалтад орсон тухай албан ёсны мэдэгдлийг хүлээн авч, тодорхой хугацаанд энэ компаний барааг ханган нийлүүлэхийг хориглосн тухай мэдээллийг оролцогчдод тухай бүр өгч, санал болгосон тендерийг үнэлгээнээс хасах арга хэмжээг авсан.

2004-2010 онд нийтдээ 29 удаагийн сонгон шалгаруулалтад давхардсан тоогоор гадаадын 43, дотоодын 145 компани (түншлэлийн гишүүдийг оролцуулан), зөвлөх ижил эрхтэй оролцож, 32 гэрээт ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан байна.

Нээлттэй байх – Сонгон шалгаруулалтыг өдөр тутмын хэвлэл, интернэтээр нээлттэй зарлан томоохон сонгон шалгаруулалтын хувьд өмнөх уулзалтыг товлон, оролцогсдод тодорхой мэдээлэл өгч байлаа.

Худалдан авах ажиллагааны үе шат

Төслийн худалдан авах ажиллагаа нь тодорхой үе шатуудаар хэрэгжиж ирэв.

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө – ХАА-ны эхний төлөвлөгөөг 2005 оны 12 дугаар сард боловсруулж, 2006 оны 1 дүгээр сард шинэчилсэн бөгөөд төлөвлөгөөг Дэлхийн банк, Төслийг удирдах хороогоор батлуулсан. ХАА-ны төлөвлөгөөнд:

- ОУСШ – ажлын 4 багц гэрээ, 9 бараа нийлүүлэлтийн багц гэрээ;
- ДСШ – ажлын 7 багц гэрээ, бараа нийлүүлэлтийн 1 багц гэрээ;
- Зөвлөх үйлчилгээ– багц 3 гэрээ, нийтдээ 24 багц гэрээг төлөвлөсөн.

Төсөл хэрэгжилтийн явцад төлөвлөгөөнд тодорхой өөрчлөлтүүдийг хийх шаардлага гарч байсан бөгөөд тухай бүр ном журмын дагуу өөрчлөлт оруулж, Дэлхийн банкинд мэдээлж байсан. Тухайлбал,

- Ашиглагч байгууллагын хэрэгцээ шаардлага, зөвлөхийн судалгааны ажлын үр дүнг үндэслэн, эсвэл төслийн хэмнэгдсэн үлдэгдэл хөрөнгийг ашиглах шаардлагаас үүдэн бараа нийлүүлэлтийн 2, ажлын 1 гэрээг хасч, шинээр бараа нийлүүлэлтийн 4, зөвлөхийн үйлчилгээний 4 багц гэрээг нэмж оруулсан.
- Баянхошууны ус хангамжийн хойд, урд системийн ХАА-г тус тусад нь зарлахаар төлөвлөгөөнд тусгасан байсныг нийлүүлэн хоёр багцтай нэг сонгон шалгаруулалт болгон зарласан.
- Гэрээт ажлын төсөвт өртөгт өөрчлөлт орсон.

Сонгон шалгаруулалтын баримт бичиг – Ажил болон бараа худалдан авах Дэлхийн банкны стандарт баримт бичгийг ашиглан сонгон шалгаруулалтын баримт бичгийг бэлтгэдэг бөгөөд техникийн тодорхойлолт, ажлын тоо хэмжээг зөвлөхийн Еасен Интэрнэшнэл компаний зөвлөхүүд, УСУГ-ын холбогдох инженер техникийн ажилтнууд, ТУН-ийн инженерүүд боловсруулж ирсэн. Боловсруулсан техникийн тодорхойлолтуудыг ТУН-ийн менежер-инженер эцсийн байдлаар хянан баталгаажуулсны дараа СШББ-тад оруулдаг. Төсөл хэрэгжилтийн явцад нийтдээ барааны 11, барилгын ажлын 10, зөвлөхийн 7 нийт 28 СШББ боловсруулжээ.

Зарлал – Төслийн хүрээнд зарлагдах нийт сонгон шалгаруулалтуудын жагсаалтыг гарган төсөл эхлэхийн өмнө, 2004 оны 1 дүгээр 12-нд олон улсын сонгон шалгаруулалтын dgmarket сайт дээр нийтлүүлсэн. Барилгын ажлын дотоодын сонгон шалгаруулалтын зарыг өдөр тутмын хэвлэл (Өдрийн сонин, Өнөөдөр, Улаанбаатарын мэдээ), www.e-procurement.mn, www.usip2.mn сайтуудаар зарласан. Бараа нийлүүлэлтийн болон барилгын ажлын олон улсын сонгон шалгаруулалтын зарыг дээрх хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээс гадна олон улсын dgmarket, UNDB сайт дээр нийтлүүлж ирлээ. Мөн зарлалыг гадаад оронд суугаа Монголын Элчин сайдын яамаар дамжуулан мэдээлэл хүргэх, дотоодын мэргэжлийн компаниудийн мейл хаягаар хүргүүлэх аргыг бас хэрэглэж байсан.

Сонгон шалгаруулалт Сонгон шалгаруулалтын үргэлжлэх хугацааг олон улсын СШ-ын хувьд 6 долоо хоног, дотоодын СШ-ын хувьд 4 долоо хоногоор зарлаж байлаа. Сонгон шалгаруулалтын үед СШ-ын өмнөх уулзалтыг товлон СШББ-ыг худалдан авсан оролцогсдод гэрээт ажлын онцлог, журам, шалгуур үзүүлэлтүүд, үнэлгээний онцлог, санал бэлтгэхэд анхаарах зүйлсийн талаар тодорхой тайлбарлан уулзалтын тэмдэглэлийг бүх оролцогсдод явуулж байлаа.

Үнэлгээ хийх. Монгол улсын тендерийн хуулийн дагуу Нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар үнэлгээний хороог байгуулж, бүрэлдэхүүнд нь Засгийн газар, нийслэл, УСУГ, ТУН-ийн төлөөллийг оруулж ирлээ. Төсөл хэрэгжих явцад байгуулсан нийт 20 үнэлгээний хороонд давхардсан тоогоор нийтдээ 141 хүн орж ажилласныг Хүснэгт 6-д хуруулав.

Хүснэгт 6. Үнэлгээний хорооны бүтэц

No	*Гэрээний төрөл*	*Үүнээс*								*Дүн*
		СЯ	ЗТБХ БЯ	НЗДТГ	ЗАА	УСУГ	Дүүрэг	ОСНААГ	ТУН	
1	Бараа	7	7	11	10	13			15	63
2	Ажил	8	4	11	11	11	4		10	59
3	Зөвлөхийн үйлчилгээ	2	1	5	3	3		1	4	19
	Дүн	17	12	27	24	27	4	1	29	141

Үнэлгээний хорооны гишүүд ирсэн саналуудыг хянаж, үнэлгээ хийх зав цаг муу байдаг, олон улсын сонгон шалгаруулалтын хувьд англи хэл дээрх саналуудыг хянахад хэлний бэрхшээл гардаг учраас ТУН-аас уг үнэлгээний хороонд орсон ажилтнууд саналуудыг нэг

бүрчлэн судлаж, хянаад холбогдох мэдээллийг бүрдүүлэн Үнэлгээний хорооны гишүүдэд танилцуулж, хэлэлцүүлэн, олонхийн саналаар гэрээт ажлыг гүйцэтгэгчийг шалгаруулан Дэлхийн банкнаас зөвшөөрөл авч байлаа.

Гэрээ байгуулах Төсөл хэрэгжилтийн явцад нийтдээ давхардсан тоогоор 123 байгууллага, түншлэл, хувь хүнтэй гэрээ байгуулжээ. Гэрээг байгуулахдаа нэг талаас ТУН-ийн захирал зурж, гэрчээр ихэвчлэн УСУГ-ын төлөөлөл, Гүйцэтгэгчдийн захирал, хэрэв түншлэл бол түншлэгч байгууллагын захирал нар гарын үсэг зурж баталгаажуулж ирсэн.

Хүснэгт 4. Төслөөр байгуулсан гэрээнүүд

Төрөл	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*Дүн*
Бараа			6		1	3	2		12
Барилга			2	5	5		1		13
Зөвлөх	1	1	16	19	17	16	15	13	98
Нийт	1	1	24	24	23	19	18	14	123

Зураг 1. Гэрээний бүтэц

Гэрээний бүтцийг Зураг 1-д харуулав. Төслийн нийт гэрээний 45%-ийг барааны, 38%-ийг барилгын ажлын, 17%-ийг зөвлөхийн үйлчилгээ тус тус эзлэж байна. Төслийн хүрээнд байгуулсан гэрээнүүдийг багцалж гэрээний тоог цөөлсөн учраас барилгын ажлын томхон гэрээнүүд хоёр болон түүнээс дээш жил хэрэгждэг, энэ хугацаанд олон улсын болон монгол оронд санхүүгийн хямрал болох, юмны үнэ өсөх, газар чөлөөлөлтийн байдалд өөрчлөлт орох, УСУГ-ын хөрөнгө оруулалтад өөрчлөлт орох зэрэг зайлшгүй шаардлагаар гэрээний нэмэлт хийх шаардлага гарч байлаа. Дээрх шалтгаануудын улмаас нийтдээ барилгын ажлын 10 гэрээнд 599 сая төгрөг, зөвлөхийн үйлчилгээний 1 гэрээнд 242 мянган ам.долларын нэмэлт өөрчлөлт оржээ. Эдгээр нэмэлт өөрчлөлтийг тухай бүр Дэлхийн банкнаас зохих зөвшөөрлийг авч хийж ирсэн.

Гүйцэтгэгчид- Төсөл хэрэгжилтийн хугацаанд Ази, Америк, Европ, Австрали гэсэн 4 тивийн гүйцэтгэгчид оролцсоныг Зураг 2-т харуулав.

Зураг 5. Гүйцэтгэгчдийн бүтэц /Тивээр/

Сонгон шалгаруулалтад оролцсон гүйцэтгэгчдийг авч үзвэл 32 гэрээт ажлыг давхардсан тоогоор 24 компани дангаараа, 19 компаниас бүрдсэн 10 түншлэл, 27 бие даасан зөвлөх (ТУН-ийн дотоодын зөвлөхийг оролцуулан) гүйцэтгэжээ. Сонгон шалгаруулалтад оролцогсдын 75% буюу давхардсан тоогоор 124 монголын байгууллага, нэгж төслийн үйл ажиллагаанд оролцсон нь үндэсний аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын чадавхи ихээхэн өссөнийг харуулж байна.

Төслийн эхний үе шаттай харьцуулбал хоёр дахь шатанд байгууллагууд хамтран ажиллах сонирхол нэмэгдсэнийг дараахи шалтгаантай гэж үзэж байна.

- Төслийн гэрээт ажлуудыг багцлан, гэрээний хэмжээ томорсоноос нэг гэрээнд олон төрлийн ажлыг хамруулсан. Энэ нь гүйцэтгэгчдээс олон төрлийн ажлын туршлага шаардах болсон учраас тухайн ажлыг гүйцэтгэхэд өөр өөр мэргэжлийн чиг баримжаатай хэд хэдэн байгууллага хамтран түншлэл байгуулан оролцох нь илүү үр дүнтэй болсон юм.
- Зах зээлийн эхэн үед хувийн байгууллагууд санхүү, эдийн засгийн хувьд өсч чадваржихын тулд бизнесийн төрөл бүрийн салбарт хүч үзэж байсан. Иймээс тодорхой мэргэжлийн байгууллагууд тус тусын эрхэлсэн чиглэлээр тухайн гэрээний ажлыг хамтран гүйцэтгэж, хамтын ажиллагааны давуу талыг гүйцэтгэгчид ойлгох болсон.
- Төслийн гэрээт ажлын гүйцэтгэлийг найдвартай, чанартай болгох үүднээс СШББ-д тухайн ажлын гүйцэтгэгчид тавих санхүү, техник, боловсон хүчний шаардлагыг өндөржүүлсэн нь оролцогсдын оролцоог хязгаарлах гэхээсээ тухайн шаардлагад нийцэхийн тулд хэдэн хэдэн компани хамтран ажиллах боломжийг өргөжүүлсэн юм.

Гэрээний хэрэгжилт – Төслийн хэрэгжилтийг ТУН хариуцан зохион байгуулж, зөвлөх болон ТХН хяналт тавьж ирлээ. Төсөл хэрэгжиж эхлэх үеэс байгуулагдсан УСУГ-ын Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж нь ТУН, зөвлөхтэй нэг байранд байрлаж, гэрээний хэрэгжилтэд хамтран хяналт тавьж ирсэн. Тухайлбал, ТХН захиалагчийн үүрэг гүйцэтгэж, гүйцэтгэгчийн ажил эхлэх зөвшөөрөл авч өгөх, барилгын ажилд өдөр тутмын чанарын хяналт тавих, барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээж авах техникийн болон улсын комиссыг хариуцан ажиллуулах үүрэг хүлээж ирсэн бол ТУН нь гэрээнүүдийн хэрэгжилт, техникийн асуудлыг шийдвэрлэх, төлбөр тооцоо хийх, худалдан авах ажиллагааг явуулж ирсэн. Зөвлөх компани нь авторын болон барилгын ажлын чанарын хяналтыг давхар хийж байлаа.

Гэрээний хэрэгжилтийн явцыг ТУН, ТХН, Зөвлөхүүд хамтран 7 хоног бүр хамтран хэлэлцэж, техникийн шийдэл өөрчилсөн нөхцөлд хурлын протоколоор баталгаажуулан хэрэгжүүлж байлаа. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад гүйцэтгэгчид ажлын графикийг бодитой бус хийх, нэгэнт гаргасан графикийг мөрдөхгүй хугацаа хоцруулах, зарим тохиолдолд түншлэлийн гишүүд хэрэгжилтэд харилцан адилгүй хандах зэрэг хүндрэлүүд гарч байсан.

Худалдан авах ажиллагааны хяналт – Худалдан авах ажиллагааны хяналтыг Дэлхийн банкны журмын дагуу урьдчилсан болон гүйцэтгэлийн гэсэн хоёр төрлөөр хийж ирсэн. Төсөл хэрэгжилтийн хугацаанд Дэлхийн банкнаас гүйцэтгэлийн хяналтыг 6 гэрээн дээр 2 удаа хийсэн байна. ТУН-д гэрээ тус бүрээ хавтас нээж, тухайн гэрээтэй холбоотой бүх материалыг багцлан архивын баримтын хэлбэрээр хадгалдаг нь төслийн хяналт хийх, мэдээллийг эмх цэгцтэй байлгахад ихээхэн ач холбогдолтой.

Худалдан авах ажиллагаанд Нийслэлийн аудитын газар нэг удаа хяналт тавьж, НЗДТГын Хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтэс нэг удаа хяналт үнэлгээ хийсэн бөгөөд худалдан авах ажиллагааны зөрчил дутагдал гарч байгаагүй.

Төсөл хэрэгжих хугацаанд нийтдээ ХАА-ны үе шат бүрд зарцуулсан хугацаанд дүн шинжилгээ хийж үзэхэд Дэлхийн банкнаас зөвшөөрөл авахад харьцангүй урт хугацаа зарцуулсан харагдаж байна. Энэ нь нэг талаар Дэлхийн банкны ХАА-ны мэргэжилтний ажлын ачаалал, нөгөө талаар тодруулга авахад багагүй хугацаа зарцуулдагтай холбоотой.

Барилгын ажлын гүйцэтгэгч (Одкон Холдинг ХХК) хүндэтгэх шалтгаангүйгээр гэрээ байгуулах хугацааг сунжруулж, ТУН-ээс удаа дараа тавьсан шаардлагыг хэрэгсэхгүй байснаас Баруун дүүргийн насосны станцийн тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлийн ажил 2 сар гаруй хугацаа алдсан болно.

Гэрээт ажлын хэрэгжилтийн хугацааг дүгнэж үзэхэд барилгын 2 гэрээнээс бусад нь төлөвлөсөн хугацаанаасаа 3 сараас 2 жил шахам хугацаагаар хоцорч дууссан байна. Харин бараа ханган нийлүүлэлтийн 3 гэрээний хугацаа 3-7 сараар хоцорсон.

Гэрээт ажлыг хугацаанд нь чанартай хийсэн Эс энд Эй Трейд ХХК-ийн гүйцэтгэсэн Чингэлтэй гэр хорооллын ус хангамжийн цогцолбор 2 дахь жилдээ найдвартай ажиллаж байна.

Гэрээ хэрэгжилтийн хугацаа удаааширхад дараахи бодит шалтгаан нөлөөлсөн.

- Цар хүрээ ихтэй барилгын ажлын хэрэгжилтийн төлөвлөгөөг бодитой хийж чадаагүй, хэт шахуу төлөвлөсөн.
- Барилгын ажлын явцад зураг төсөлд тусгагдаагүй ажлууд нэлээдгүй гарч байсан.
- Нэг гэрээт ажлыг 2-3 байгууллага түншлэн хийж байгаа нөхцөлд өөр хоорондын зохицуулалт сул байсан.
- Гүйцэтгэгчид нь сонгон шалгаруулалтаар шүүгдэж, тавьсан шаардлагад нийцсэн байгууллагууд байсан хэдий ч зарим байгууллагын ажлын арга барил, туршлага, хариуцлага, хүн хүч, техник төхөөрөмжийн нөөц дутагдалтай байснаас гэрээт ажил хугацаандаа хийгдэхгүй сунжрах, ажлын чанарт доголдол гарах зэрэг дутагдал гарч байсан.

Үр нөлөө

Төслийн худалдан авах ажиллагаа үндсэндээ амжилттай, үр дүнтэй хэрэгжиж дуусч байна. 2010 оны 12-р сарын 30-ны байдлаар үүлж дуусч байна. Төсөл хэрэгжих явцад худалдан авах ажиллагаанд оролцсон ТУН-ийн ажилтнууд, гүйцэтгэгч, зөвлөгч байгууллагууд ХАА-ны талаар тодорхой мэдлэгтэй болж, туршлагатай боллоо. ТУН-ийн 6 ажилтан ХАА-ны сургалтад хамрагдаж, үнэлгээ хийх эрхтэй болсон. Төслийн ХАА ажиллагааг ямагт хууль дүрмийн хүрээнд аливаа муу нөлөөнд авталгүй хийж ирснээр төслийн нэр хүнд ч өссөн бөгөөд удирдах дээд байгууллагаас ялангуяа Дэлхийн банкнаас өндөр үнэлгээ авч байлаа.

Төслийн хүрээнд хэрэгжсэн гэрээт ажлын багц нь өмнөх төсөлтэй харьцуулахад тооны хувьд бага ч нэг гэрээт ажлын хүрээнд олон техникийн асуудлыг шийдэж, чанарын хувьд хавьгүй давуу болсон. Үндэсний олон компани, аж ахуйн нэгжүүд төслийн ХАА-нд оролцон Дэлхийн банкны санхүүжилттэй сонгон шалгаруулалтын болон гэрээт ажлын гүйцэтгэлийн арвин туршлагатай болсон.

Сургамж

Худалдан авах үйл ажиллагаанд гарч байсан хүндрэлүүдээс дараагийн төсөл хэрэгжүүлэхэд сургамж болохоор асуудлын нэг нь оролцогчдын тоо хангалттай биш байсан явдал юм. Цөөн тооны байгууллага саналаа ирүүлснээс чадвар муутай компаниуд бага үнийн шалгуураар гэрээт ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарч, ажлаа хугацаанд нь хийхгүй байх, чанарын гологдол гаргах, хүн хүч нь хангалтгүй байх зэрэг учруулж байсан юм.

Мөн гүйцэтгэгчийг шахаж ажлыг нь дуусгах зорилгоор барилгын ажлын дуусах хугацааг шахуу графиктай хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөдөг нь төслийн хэрэгжилтийн явцад сөргөөр нөлөөлж, гэрээ хэтэрсэн хоногийн үзүүлэлт өндөр гарч байлаа. Иймд цаашид төлөвлөлтийг бодитой хийх тал дээр онцгой анхаарч, гэрээний хэрэгжилтийн хугацааг бодитой төлөвлөх шаардлага байгаа.

Ололт

ТУН-ийн ажилтнууд үндсэн төслийн хамт хэрэгжүүлсэн иргэдийн оролцоотой төслийг худалдан авах ажиллагааны өвөрмөц аргыг хэрэглэн, богино хугацаанд ихээхэн бүтээн байгуулалтын ажлыг иргэдийн оролцоотой хийж, худалдан авах ажиллагааны шинэ арга барилыг эзэмшсэн. Мөн иргэдийн оролцоотой төсөл хэрэгжүүлэх бусад төсөл хөтөлбөрүүдийн туршлагааа харилцан суралцаж, ТУН-ийн ажилтнууд тодорхой сургалт явуулах хэмжээнд хүрч чадавхижсан.

3.3 САНХҮҮГИЙН МЕНЕЖМЕНТ

Төслийн хөрөнгө зарцуулалт

Хүснэгт 8. Í èéò çýýëèéí õº ðº í ãº çàðöóóëàëò /мян.ам.доллар/

Төсөл	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*Í èéò çàðöóóëàëò*
Ажил				1,139.4	3,378.0	1,421.0	1,371.3	7,309.73
Бараа			382.8	4,558.2	223.7	1,285.4	2,485.7	8,935.82
Зөвлөхийн үйлчилгээ	27.1	417.6	261.9	288.2	348.9	440.8	485.8	2,270.25
Үйл ажиллагаа	10.9	70.5	81.7	116.3	149.1	120.3	118.9	667.57
Нийт	38.0	488.1	726.4	6,102.0	4,099.7	3,267.5	4,461.7	19,183.4

Хүснэгт 9. Дэлхийн банкны санхүүжилт /мян.ам.доллар/

Дэлхийн банк	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*Í èéò çàðöóóëàëò*
Ажил	-	-	-	339.0	996.4	1,325.8	1,371.3	4,032.48
Бараа	-	-	382.8	4,558.2	223.7	1,285.4	2,485.7	8,935.82
Зөвлөхийн үйлчилгээ	-	377.7	233.3	270.3	335.9	420.4	482.1	2,119.69
Үйл ажиллагаа	-	26.7	27.3	27.6	38.1	19.3	29.3	168.27
Нийт	-	404.4	643.5	5,195.1	1,594.0	3,050.9	4,368.3	15,256.3

Хүснэгт 10. Дотоодын санхүүжилт /мян.ам доллар/

Эх үүсвэр	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*Í èéò çàðöóóëàëò*
УСУГ	-	49.9	57.0	870.2	2,382.1	190.5	67.6	3,617.2
НЗДТГ	38.0	33.8	25.9	36.7	123.6	26.1	25.8	309.9
Нийт	38.0	83.7	82.9	906.9	2,505.7	216.6	93.4	3,927.1

Төслийн хүрээнд ханган нийлүүлсэн бараа материалын зохицуулалт

Гэр хорооллын болон хотын ус хангамжийн системийг сайжруулахад шаардагдах бараа материал, тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгсэл, цэвэр, бохир усны авто машинуудын ханган нийлүүлэлттэй холбоотой дараахь үйл ажиллагааг ТУН-ийн хамт олон зохион байгуулсан.

- Үйлдвэрлэх явцад чанарын хяналт хийх
- Ханган нийлүүлэгчдээс барааг шалган хүлээн авах
- УСУГ-ын албадууд (СНА, ЗУХА, УХА, Төв цэвэрлэх)-ын складанд эмхэлж цэгцэлж, хадгалах
- Инженерүүдийн хяналт, цохолтоор гүйцэтгэгчдэд хүлээлгэн өгөх
- Зарцуулалтад хяналт тавих
- Журнал хөтлөх, тайлан гаргах, тооллого явуулах
- УСУГ-т хүлээлгэн өгөх

Нийт 5 багц гэрээгээр 5,090,125.12 ам долларын өртөг бүхий бараа материалыг захиалан хүлээн авч, төсөлд зарцуулсан.

Хүснэгт 11. Ханган нийлүүлсэн бараа материалын өртөг

№	Гэрээ No	Гэрээний нэр	Үнэ
1	PEG-01	ХХЯХоолой, холбох хэрэгсэл	2,187,969.28$
2	PSG-01	ЗШЯХоолой, холбох хэрэгсэл	1,591,609.16$
3	VLG-01	Хаалт, дагалдах хэрэгсэл	496,400.00$
4	PPG-01	Насос, дагалдах хэрэгсэл	336,147.68$
5	TKG-01	Цэвэр, бохир усны авто машин	477,999.00$
Дүн			5,090,125.12$

3.4 ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИЙН АСУУДЛУУД

Сургамжид тулгуурласан төслийн төлөвлөлтүүд

Энэхүү төсөл нь Улаанбаатар хотын нийтийн аж ахуйг сайжруулах эхний төсөл (УБНААСТ1)-èéí õýðýãæèëòèéí ÿâöàä ãàðñàí ñóðãàì æóóäàä ¿í äýñëýí ò°ë°âë°ãäñ°í á°ã°ºä ÿëàí ãóÿà: (a) òýñãèì õ¿éòýí öàã àãààðûí í°õö°ëä õ°ëä°ëò°°ñ íàéäâàðòàé õàì ãààëàõ àñóóäàë, íýì ýëò çàðäàë çýðãèéã òýí ö¿¿ëýí èíæåí åðèéí çóðàã ò° ñëèéã ñàéæðóóëñàí; (b) óñ ò¿ãýýõ áàéðûã øóãàì ä õîëáîõ, ýñâýë ÓÒÁ-ûã ç°°âðèéí óñààð õàíãàõ øèéäëèéã ò¿¿íèé çàðäëûã õàðãàëçàí ñîíãîñîí; (c) àæëóóäûã îëîí æèæèã ãýðýý áîëãîí çàäëàõààñ àëü áîëîõ зайлсхийж гэрээнүүдийн багцлалтыг сайжруулсан; (d) параллель санхүүжилтээр гэр хорооллын хүрээлэн буй орчныг сайжруулах, гэр хорооллын иргэдийн оролцоонд тулгуурлан дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ариун цэврийн байгууламжийг сайжруулах, цэвэр бохир усны мастер төлөвлөгөөг боловсруулах зэрэгт илүү анхаарал тавьсан зэрэг болно. Үүнээс гадна УСУГ-ûí ñàí õ¿¿ãèéí ÷àäàâõèéã òîãòâîðòîé áàéëãàõ ¿¿äí ýýñ ò°ñëèéí ñàí õ¿¿ãèéí çîðèëòóóäûã Çàñãèéí газар, НЗДТГ ба УСУГ-òàé õàðèëöàí ç°âøèëöñ°í á°ã°ºä ýäãýýð зорилтуудыг биелүүлэхийн тулд усны үнэ тарифыг байнга нэмэгдүүлэх асуудлыг зээлийн ò°ëá°ðèéí í°õö°ë áîëãîí òîãòîîñîí.

Хувилбарт саналууд, хүлээн аваагүй шалтгаан

Î äîîãèéí çóðàã ò°ñëèéí øèéäëèéã ãàðãàõààñàà °ìí° ÓÁÍ ÀÀÑÒ1-èéí òóðøëàãóóä áîëîí õýä õýäýí õóâèëáàðò ò°ñë¿¿äèéã àâ÷ ¿çñýí. Òóõàéëáàë: (a) á¿õ ãýð õîðîîëëûã õàì àðñàí °ðã°í хүрээтэй төсөл; (b) Цэвэр уснаас гадна бохир усны системийг гэр хороололд барих, айл өрхийг шугамд холбох; (c) усны нөөöèéã õàì ãààëàõ ¿¿äí ýýñ Î ðîí ñóóö íèéòèéí àæ àõóéí ãàçàð (Î ÑÍ ÀÀÃ)-ûã õîòûí ò°âë°ðñ°í óñ õàíãàì æèéí ñ¿ëæýýíèé á¿ðýëäýõ¿¿í õýñýãòîðóóëàõ; (d) УСУГ-ûí ìåíåæìåíòèéí ¿éë àæèëëàãààíä õóâèéí õýâøëèéãîðîëöóóëàõ çýðýã áîëíî.

ÓÁÍ ÀÀÑÒ1-ä õàì ðàãäààã¿é íèéñëýëèéí 16 ãýð õîðîîëëûã (íèéò 22 ãýð õîðîîëëîîñ) øóãàì ä õîëáîõ àæèëä íèëýýí èõ õýìæýýíèé çàðäàë øààðäàãäàõ á°ã°ºä ýíý íü êîìïàíè áîëîí çîõèîí áàéãóóëàãäààä çóðãààí æèë áîëæ áóé, ñàí õ¿¿ãèéí õóâüä òèéì ÷ ñàéí áýõæýýã¿é УСУГ-ûí îäîîãèéí çýýë àâàõ õ¿÷èí ÷àäëààñ àõààñàí ç¿éë áîëíî.

Áîõèðûí ñèñòåì áàðèõàä õ°ð°íã° èõ øààðäëàãààõ, ñàíòåõíèêèéí äîòîð øóãàì áàéõã¿é, ãýð õîðîîëëûí óñíû õýðýãëýý ìàø áàãà çýðãèéã õàðãàëçàí çàðäàë áàãàòàé ñàéæðóóëñàí àðèóí цэврийн байгууламж барих аргыг л буцалтгүй тусламжийн хүрээнд шийдэх хувилбарыг сонгосон.

Î ÑÍ ÀÀÃ °°ðèéí õ°ð°íã°ð òîîëóóðæóóëàõ, ñàíòåõíèêèéí ñýëáýã õýðýãñëèéã ñîëèõ çýðýã ажлуудыг хийж байна. Мөн Ус дулаан дамжуулах төв (УДДТ)-¿¿äèéã øèíý÷ëýí çàñâàðëàõ àæëûã õèéõýýð Ñîëîíãîñ óëñààñ ñàí õ¿¿ãèéí òóñëàìæ õ¿ññýí. Ýäãýýð õ¿÷èí ç¿éë¿¿äèéã õàðãàëçàí ýíý ò°ñ°ëä Î ÑÍ ÀÀÃ-ûã õàì ðóóëàõã¿é áàéõààð øèéäñýí.

УСУГ-ûí ìåíåæìåíòýä õóâèéí õýâøëèéã îðîëöóóëàõ (õ°íã°ë°ëò ¿ç¿¿ëýõ, ëèçèíãèéí áóþó ìåíåæìåíòèéí ãýðýýãýýð) áîëîìæèéí òàëààð àâ÷ ¿çñýí. ßíç á¿ðèéí ýðñäýë¿¿äýýñ áîëîîä óñíû ñàëáàðûí õóâü÷ëàëûã хувийн секторууд сонирхдоггүй болохыг туршлага харуулдаг. ÓÁÍ ÀÀÑÒ1-ийн хүрээнд УСУГ нь хэд хэдэн чухал алхмууд хийсний үр дүнд бизнесийн

зохистой үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага болон өөрчлөгдсөн тул УСУГ-ûã á¿õýëä íü ì åí åæì åí òèéí ãýðýýãýýð õóâü÷èàõ øààðäëàãà áàéõã¿é. Õàðèí ¿¿í èé îðîí ä, óñ ò¿ãýýõ áàéð áîëîí óñíû ìàøèí óóäûí àæèëëàãààí ä Ìîíãîëûí õóâèéí õýâøèëèéí îðîëöîîã òàòàí оролцуулахад төсөл голлон анхаарсан.

Гэр хорооллын ус хангамжийн системийг сайжруулах

Õàì àðñàí ãýð õîðîîëëóóä:

Áàÿí õîøóó, ×èí ãýëòýé, Äàðü-Ýõ, Äàì áàäàðæàà, Наран, Улиастай

Õèéãäñýí àæëûí òàð õ¿ðýý:

- 73.49 êì óðò öýâýð óñíû øóãàì áàðüæ áàéãóóëñàí .
- 59 øèíý, 43 çàñâàðëàñàí íèéò 102 ÓÒÁ-ûã òºâëºðñºí ñèñòåìä õîëáîñîí .
- 1000 ì 3, 500 ì 3-èéí õ¿÷èí ÷àäàëòàé óñàí ñàí ãóóäûã 3 ãýð õîðîîëîëä èæ á¿ðýí ýýð áàðüñàí .
- 3 ãýð õîðîîëîëä 4 íàñîñíû ñòàíöûí áàðèëãà áàéãóóëàì æèéã áàðüæ áàéãóóëñàí .
- Öýâýð óñíû 10, áîõèð óñíû 5 ìàøèíûã ÓÑÓÃ-ò õ¿ëýýëãýí ºãñºí
- 10 óñ òýýâðèéí ìàøèíû ãàðààæ áàðüñàí .

Өндөр бүтээмжтэй, эрчим хүч бага хэрэглэдэг орчин үеийн насос тоног төхөөрөмжүүд

Хүчитгэсэн хуванцар болон зөөлөн ширмэн хоолойнууд

Í ýâò ð¿¿ëñýí ø èí ý ò î í î ã ò º õº º ðº ì æ:

- X¿÷èòãýñýí õóâàí öàð õî î ëî é, холбох хэрэгсэл
- Çº º ëº í ø èðì ýí õî î ëî é, õî ëáî õ õýðýãñýë
- Даралт бууруулах, зардал тохируулах хаалт арматур
- Äàâòàì æ õóâèðãàã÷, çº º ëº í àñààõ ðåæèì á¿õèé í àñî ñ òî í î ã òº õº º ðº ì æ¿¿ä
- Öàõèëãààí ñî ðî í çî í ì ýäðýã÷ á¿õèé óñí û òî î ëóóðóóä
- Àëñû í óäèðäëàãû í ñèñòåì èéí àï ï àðàò õýðýãñýë, òî í î ã òº õº º ðº ì æ (RTU, PLC, радио модем, GPRS систем)
- Холбооны шилэн кабель, цахилгааны СИП утас
- Õóó÷èí ø èí ý ø óãàì ñ¿ëæýýã õî ëáî õ, óñ òî ãòî î õ, çàñâàðëàõ, î ãòî ëãî î õèéõ ãýõ ì ýò çî ðèóëàëòòàé ø èí ý òåõí î ëî ãèéí õî ëáî õ õýðýãñë¿¿ä

Хуванцар хоолойг гагнах аппарат

Усны алдагдлыг зогсоох хэрэгслүүд

Гэр хорооллын айл өрхийг цэвэр, бохир усанд холбох загвар төсөл

Сүхбаатар дүүргийн 17-р хороооны 80 айл, 8 байгууллагыг цэвэр усны шугаманд холбож, бохир усыг татан зайлуулж, бага оврын бие даасан цэвэрлэх байгууламжийг барих загвар төслийн барилга угсралтын ажлыг 2010 онд хийж гүйцэтгэв.

Судалгаагаар сонгогдсон хэсэгт байгаа айл нэг бүртэй уулзаж, холболт хийхэд гурван талын хүлээх үүргийг тодорхойлсон гэрээг 80 айлтай байгуулсан. Гэрээ байгуулсан айл тус бүрийн цэвэр бохир усанд холбогдох техникийн шийдлийг гаргах ажлыг ШУТИС-ийн барилгын инженерийн сургуулийн эрдэмтэн багш нартай хамтран хийж гүйцэтгэсэн

Загвар төслөөр 2.9 км урт 100-250 диаметрийн бохирын шугам, 25-100 диаметрийн цэвэр усны 5 км шугам хоолойг суурилуулж, айл бүрт оруулга хийхэд бэлэн болгосон. 2011 оны барилгын улирал эхэлмэгц айл өрхүүд УСУГ-тай гэрээг байгуулж, холболтоо хийлгэх юм. Айл өрхийн холбох бүх зардлыг зээлийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэж байгаа бөгөөд энэ нь төслийн ашиглалт, үр дүнг загвар болгон харахад үр дүнгээ өгөх юм.

Энэхүү төсөл гэр хорооллуудын бохир усыг шийдэх загвар болж байгаараа онцлогтой бөгөөд төслийг амжилттай хэрэгжүүлэхийн тулд ЗТБХБЯ, НЗДТГ, УСУГ, гүйцэтгэгч байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллаж байна.

Бага оврын цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажил. 2010 оны 10-р сар

Хоногт 90м3 бохир усыг цэвэрлэх хүчин чадалтай цэвэрлэх байгууламж нь бохир усыг 96% цэвэршилттэйгээр хөрсөнд шингээх технологи бүхий Германы тоног төхөөрөмжөөр тоноглогдсон. Энэхүү загвар төслийн үр дүнд гэр хорооллын цэвэр бохир усны асуудлыг шийдвэрлэх техникийн болон зохион байгуулалтын загварыг бий болгоно гэж үзэж байна. Айл өрхийн холболтын энэхүү төслийг 2011 оны 8-р сард ашиглалтад хүлээлгэн өгөхөөр төлөвлөж байна.

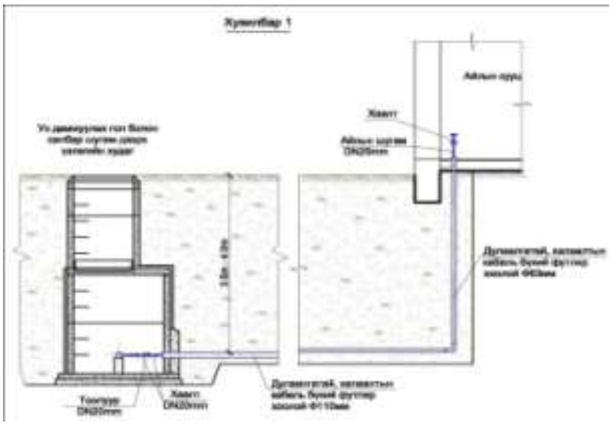

Гэр хороололд айл өрхийг холбох схем зураг

Зөвлөхийн үйлчилгээ

Нарийвчилсан судалгаа, ажлын зураг

Төсөл амжилттай хэрэгжих нэг үндсэн суурь бол судалгаа сайн байх, судалгаан дээр үндэслэн хийсэн ажлын зураг чанартай, бодит байдалд нийцсэн, зөв техникийн шийдэлтэй байх явдал юм.

ТУН нь 2004 оны 12-р сарын 21-нд төслийн менежмент, нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах үүрэг бүхий зөвлөх компанитай гэрээ байгуулсан.

Гэр хорооллын ус хангамжийн системийн зураг төслийг боловсруулахын тулд инженер хайгуул, ул хөрсний хөлдөлийн гүний судалгаа, усны температурын судалгаа, гидравлик тооцоо, дулаан техникийн тооцоо зэргийг дотоод гадаадын зөвлөхүүдийн тусламжтайгаар хийж гүйцэтгэсэн.

Дулаан техникийн тооцоо

Төсөлд хамрагдах гэр хорооллуудын ус хангамжийн системүүдийн дулаан алдагдлын тооцоог хийж, халаалтын байршлуудыг тодорхойлсон.

Гэр хорооллын шугам хоолойг суурилуулахдаа хөрсний төрлөөс хамааруулан өөр өөр техникийн шийдэл гаргасан. Үүнд:

- Åðäèéí õº ðñ. Ýí э төрлийн хөрсөнд ÿí äàí õî î ëî éã äóëààëãàã¿éгээр õº ëäº ëòèéí ã¿í ýýñ äî î ø õàì ãèéí ááãàààà 3.8 ì åòðò ñóóðèëóóëах,

- Õàäàí õºðñ. Ýí э төрлийн хөрсөнд ÿíäàí õîîëîéã äóëààëãààòàé, ÿíäàí õîîëîéí тэнхлэгээс õàì ãèéí áàãàäàà 2.0 ì åòðò ñóóðèëóóëах,
- Г¿íèé óñòàé õºðñ. Энэ төрлийн хөрсөнд øóãàì õîîëîéã äóëààëãààòàé, õîîëîéí òэнхлэгээс õàì ãèéí áàãàäàà 2.5 ì åòðò ñóóðèëóóëахаар тус тус төлөвлөсөн. .

Эдгээр түвшнүүдэд байж болох хамгийн бага хөрсний òåìïåðàòóð, хотын ус хангамжийн системийн усны температур зэргийг тодорхойлж халаалтын тооцоонд ашигласан.

Мөн халаалтад эрчим хүчний эх үүсвэрүүдийг ашиглахад ямар өртөг зардал гарахыг тодорхойлсон ба æèæèã õàëààëòûí ñèñòåì ä öàõèëãààí õàëààëòûã àæèëëóóëàõ íü нүүрснээс àðàé õÿì ä áîëîõ нь тогтоогдсон. Мөн í¿¿ðñ íü ºâëèéí óëèðàëä ãÿð õîðîîëëûí àãààðûí ÷àíàðò ñºðºãººð íºëºº ¿çүүлэх гол хүчин зүйл болж байв.

Хөлдөлтөөс хамгаалах арга хэмжээ

Хөлдөлтөөс хамгаалах дараахи аргуудыг хэрэглэсэн нь гэр хорооллын ус хангамжийн системийн найдвартай аижллагааг хангахад чухал үүрэгтэй болсон.

- Бàãà õýðýãëýýòýé ¿åä öàãèðàãøóãàì ыг ýðãýëòòýé áàéëãàõ тоноог төхөөрөмж тавих,
- Óñàí ñàí гуудаä температур íýì ýгдүүлэх зорилгоор õàëààëòын байрыг барьж, түүнд цахилгаанаар ус халаагч, ялтсан дулаан солилцуулагч суурилуулж өгөх,
- Óс түгээх байруудад ýðãýëòèéí íàñîñ, ус халаагч, халаалтын кàáåëèóäûг ашиглах
- УТБ бүрт системийн усыг хөлдөхөөс хамгаалсан халаагчуудыг байрлуулсан.

Төслийн хүрээнд гэр хорооллын ус хангамжийн системийг хөлдөлтөөс хамгаалахын тулд шугамыг хөлдөлтийн гүнээс дор булах, дулаалгатай яндан хоолой ашиглах, халаалтын кабелээр ороох гэсэн гурван үндсэн аргыг хэрэглэж байсан бол хоёрдугаар шатанд нэмэлт арга хэмжээнүүдийг авч өгснөөр өвлийн улиралд шугамыг хөлдөлтөөс найдвартай хамгаалах нөхцөлийг бүрдүүлж өгсөн.

Хөлдөлтөөс хамгаалах тоног төхөөрөмжөөс гадна барилгын ажлын гүйцэтгэлийн чанараас шугамын хөлдөлт бас хамааралтай болох нь бидний хуримтлуулсан туршлага харууллаа.

УТБ-т суурилагдсан хөлдөлтөөс хамгаалах тоноглолууд

Дүгнэлт

Төслийн хоёрдугаар шатанд халаалтыг цахилгаар шийдсэнээрээ эхний төслөөс давуутай, агаарын бохирдлыг бууруулахад хувь нэмрээ оруулсан шийдвэр байсан. Гэвч гэр хорооллын цахилгааны эх үүсвэрийн хомсдолтой байдал тодорхой хүндрэлийг учруулж байсан. Тухайлбал, насосны станцийн цахилгааныг хоёр талын тэжээлтэй болгоход эх үүсвэр дутагдах, цахилгааны тасалдал гарч, нарийн мэдрэмж бүхий тоног төхөөрөмжүүдийг гэмтээх зэрэг болно.

Хотын ус хангамжийн системийг сайжруулах ажлын хүрээнд

Усны чанар, стандартыг сайжруулах

Нийслэл хотын хүн амын усны чанарыг олон улсын стандартад нийцүүлэх, усны шинжилгээний лабораторийг орчин үеийн техник технологоор шинэчилж, УСУГ-ын ажилтнуудыг дэвшилтэт техник технологитой ажиллаж сургах зэрэг нь төслийн зорилтуудын нэг байсан.

Ýíý çîðèëãûã áèåë¿¿ëýõ ¿¿äíýýñ усны эх үүсвэрүүдийн орчимд õÿíàëòûí õóäãóудийг ºðºì äºæ, çºº âðèéí áàãàæààð óñíààñ äýýæ àâ÷ ÷àíàð болон óñíû ò¿âøíийг хянах боломжийг бүрдүүлсэн. Төслийн хүрээнд төвийн эх үүсвэрт góðâàí õóäгийг øèíýýð ºðºì äºæ, õóó÷èí àøèãëàæ áàéñàí çóðãààí õóäãèéã ëàéäàæ öýâýðëýýä õÿíàëòûí õóäàã áîëãîí àøèãëàñàí.

Мөн цэвэр бохир усны ëàáîðàòîðèéí òîíîã òºõººðºì æèéã 2010 онд ханган нийлүүлж, УСУГ-т хүлээлгэн өглөө. Энэхүү лаборатори нь 750 ãàðóé ìÿíãàí àì äîëëàðûí ºðòºãтэй, 16 íýð òºðëèéí 500 ãàðóé øèðõýã áàãàæ, òîíîã òºõººðºì æөөс бүрдэж байгаа. Ýíý ëàáîðàòîðè àøèãëàëòàíä îðñíîîð öýâýð бохир усанд ус сувгийн удирдах газар нарийвчилсан шинжилгээ хийх боломж олгосон юм. Төслийн хүрээнд ханган нийлүүлсэн европын тоног төхөөрөмж бүхий энэ лаборатори нь Монгол улсад байгаагүй орчин үеийн лаборатори болсон гэдгийг мэргэжлийн хүмүүс өндөр үнэлж байна.

Лабораторийн ажилтнуудыг шинэ тоног төхөөрөмжийн сургалтад хамруулах ажлыг хийж гүйцэтгэв. Лабораторийн барилгыг УСУГ зөөврийн ус хангамжийн байранд өргөтгөл хийх замаар шийдвэрлэсэн.

Гадаадын мэргэжилтнүүдээс суралцаж байгаа нь

Хяналтын хаалт суурилуулах

Ус хангамжийн горимд нөлөөлдөг гол гол цэгүүдийн даралт, урсацыг хянах тохируулах нь хотын ус хангамжийн системийг тогтвортой, найдвартай байлгахад чухал ач холбогдолтой. Энэ зорилгын үүднээс хоёр дахь төслийн хүрээнд 24 байршилд шинээр худаг барьж áàéãóóëсан ба эдгээр худгуудад урсац тохируулгын 12, даралт тохируулгын 12 нийт 24 õààëò àðìàòóð, òîõèðóóëàõ õààëòóóäûã ñóóðèëóóëñàí. Õÿíàëòûí õóäãóóäàä ñóóðèëóóëæ байгаа төхөөрөмжүүд нь мэдрэмтгий байдаг тул өвлийн хүйтэн, зуны халуунаас хамгаалах битүүмжлэлтэй байхад анхаарч ажилласан. Мөн эдгээр цэгүүдийг УСУГ-ын төв диспетчертэй алсын удирдлагад холбож өгснөөрөө онцлогтой болсон.

Тохируулгатай хаалт

Ус хангамжийн системийг алсаас удирдах

Ус хангамжийн системийн алсын удирдлага /телеметр/-ын системийг сайжруулах зорилгоор ус хангамжийн системийн усан сангууд, ã¿í èé õóäãууд, насос станцуудын ¿éë àæèëëàãààã àëñын зайнаас õÿíàõ, ì ýäýýëийг тухайн агшинд авах, боловсруулах үүрэг бүхий уг ñèñòåì ийг барьж УСУГ"т хүлээлгэн өгөв.

Телеметрийн систем нь ус хангамжийн системд гарсан гэмтэл доголдлыг цаг алдалгүй олж илрүүлж, øóóðõàé àðãà õÿì æýý ààах íºõöºë á¿ðäсэн. Эхний төслөөр çºâõºí àëñààñ ì ýäýýëýë ààõ зориулалт бүхий шинэчлэлт хийж байсан бол хоёр дахь шатанд òîíîã òºõººðºì æèéã àëñààñ óäèðäààã áîëгож байгаагаараа УСУГ-т гарч байгаа том шинэчлэл болсон. Энэ нь УСУГ-ò õàðúÿàëàãäààã îëîí òîîíû ã¿í èé õóäãèéã õ¿í õ¿÷, ìàøèí òýðãýýð òîéð÷ ÿâæ íýã á¿ð÷ëýí øàëãààã áàéñàí энэ системийг ашиглалтад оруулснаар ихээхэн хүч, цаг, хөрөнгө хэмнэж байгаа ач холбогдолтой.

Төслийн хүрээнд Дээд эх үүсвэрийн 39 худаг, төвийн эх үүсвэрийн 27 худаг, гэр хорооллын болон төвийн ус хангамжийн 25 шинэ цэгийг алсын удирдлагын системд холбоод байгаа ба төвийн эх үүсвэрийн дараагийн 53 гүний худгийг алсын удирдлагын системд холбох ажлыг áàéí à.

Эрчим хүчний хэмнэлттэй тоног төхөөрөмж <u>суурилуулах</u>

Давтамж хувиргагчийг ус хангамжийн системд суурилуулснаар тухайн цэгт ажиллаж байгаа өндөр давтамжийг /тухайлбал 50 герцийн давтамжийг/ тодорхой хэмжээгээр бууруулж цахилгаан эрчим хүчийг хэмнэх аргыг хэрэглэснээр ашиглагч байгууллагын цахилгааны зардлыг 30 орчим хувиар хэмнэсэн тооцоо гарсан.

Хотын ус хангамжийн системд "Эрчим хүчний хэмнэлттэй тоног төхөөрөмжийг ханган нийлүүлж, суурилуулах" ажил байлаа. Энэ чиглэлээр òààâàí áààõ àæëûã õèéõýýð òºëºâëºñºí байснаас öàõèëãààí äàì æóóëàõ àãààðûí 12 êì øóãàì ûã áóóëãàæ øèíýýð ñîëèõ àæëûã õèéñýí. Óñíû ýõ ¿¿ñâýðèéí ã¿í èé õóäãóóäûã òýæýýäýã àãààðûí øóãàì ì óóäñàí, öàã àãààðûí õ¿í ä íºõöºëèéã äààõã¿é òàñàðäàã, öàõèëãààí äàì æóóëàõ ÿâöàà àëäààãàëòàé áàéñныг îð÷èí ¿åèéí øààðäëàãàä íèéöñýí ÑÈÏ êàáåëь, төмөр бетон тулгуур зэрэг стандартын шаардлагад нийцсэн шинэ материал тоног төхөөрөмжөөр сольсон.

Шонгийн нүх өрөмдөх ажлын үеэр

Дээд эх үүсвэрийн гүний худгийн насосыг шинэчилж байгаа нь

Усны эх үүсвэрийн худгуудад суурилагдсан íàñîñ òîíîã òºõººðºì æхуучирч муудсан, ýð÷èì õ¿÷ èõ çàðöóóëäàã, ýëýãäýëä îð÷èõñîí, íàéäâàðòàé àæèëëàãààã õàíãààæ ÷àäàõã¿é болсон áàéñàí. Г¿í èé 87 õóäãèéí íàñîñûã ýð÷èì õ¿÷ ááãà çàðöóóëäàã, á¿òýýì æºíäºðòýé íàñîñîîð ñîëüсон. 250-1200кВа-ийн хүчин чадалтай 4 òðàíñôîðìàòîð, мөн 4 äààâòàì æ õóâèðãàã÷, çººëºí àñààãóóð ãýõ ìýò ýð÷èì õ¿÷ õýìíýäýã òîíîã òºõººðºì æèéã насос станцуудад ñóóðèëóóëààä áàéí à.

<u>*Усны алдагдлыг бууруулах*</u>

Хотын ус хангамжийн системийн усны алдагдлыг бууруулах арга замуудыг тодорхойлох нь УБНААС2 төслийн зорилтот ажлын нэг байв. Гадаад дотоодын зөвлөхүүд усны алдагдлыг дараахи арга замуудаар бууруулна гэж зөвлөсөн.

1. Одоо ажиллаж байгаа шугам сүлжээ нь ялангуяа бохирын шугам нь хуучирч муудсан, ялангуяа уулзвар хэсгээрээ усны алдагдал ихтэй байдаг тул үүнийг механик муфт, чиканк бэхлэгч, ханцуйвчийн тусламжтайгаар зогсоож болно
2. Одоо ажиллаж байгаа шугамд доторлогоо хийх замаар шинэчлэх
3. Тоолууржуулах, усны зохистой хэрэглээг хэрэглэгчдэд эзэмшүүлэх, сургалт сурталчилгаа, ухуулан таниулах ажиллагааг байнга явуулах

Насос станцуудын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх

Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас нүүдэллэн ирэгсдийн тоо сүүлийн жилүүдэд огцом нэмэгдэхийн хэрээр усны хэрэглээ ихсэж, УБНААС1 төслийн хүрээнд баригдсан Хайлаастын насос станцын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх шаардлага гарч ирсэн. Мөн ÓÑÓÃ-èéí àøèãëàæ áàéãàà Áàðóóí ä¿¿ðãèéí íàñîñ ñòàíöûí õ¿÷èí ÷àäëûã ºðãºòãºж хотын баруун талыг усаар найдвартай õангах нөхцлийг бүрдүүлсэн. Эдгээрийг àëñûí óäèðäëàãûí ñèñòåìä õîëáîх ажил давхар хийгдээд байна.

Хайлаастын насос станцын 3 насосны хүчин чадлыг нэмэгдүүлэв.

Шинэ техник технологи нэвтрүүлэх

<u>*Шугамын доторлогоо*</u>

Хотын ус хангамжийн төвлөрсөн систем дэх хуучирч муудсан шугам хоолойг ухаж гаргалгүйгээр доторлож засварлах техник технологийн судалгааг зөвлөх багийн хамт хийж гүйцэтгэв. Төсөл хэрэгжүүлэх явцад ийм төрлийн шинэ техник, технологийн тухай мэдээлэл цуглуулах, судалгаа хийж ажлуудад дараахи асуудлуудыг олж мэдсэн юм. Доторлогоог хийхдээ одоо ашиглаж байгаа яндан хоолойг бүтцийн хувьд 3 ангилж үзээд ангилал бүрт тохирсон арга технологийг хэрэглэдэг болохыг зөвлөсөн.

- Õàãàñ á¿òöèéí
- Á¿òöèéí
- Á¿òöèéí áóñ

Õàãàñ á¿òöèéí õîîëîé нь á¿ðýí á¿òýí áàéäëûí õóâüä ñàéí, äîòîðëîãîî õèéñíèé äàðàà ÷ ñàéí õýâýýð áàéõ, ãýõäýý ñýðãýýí çàñâàðëàх явцад ãýìòýë (æèæèã í¿õ, öºìðºëò) ãàð÷ áîëçîøã¿é.

Á¿òýí á¿òöèéí хоолойд õîîëîé нь бүрэн бүтэн байдлын хувьд сайн ба ирээдүйд гарч болох аливаа динамик нөлөөг тэсвэрлэх чадвартай байдаг.тул äîòîðëîãîî хийх аргуудаас шургуулах аргыг хэрэглэвэл илүү тохиромжтой.

Á¿òöèéí áóñ õîîëîé нь бүрэн бүтэн байдлын хувьд сайí биш. Ийм хоолойн доторлогоог íèìãýí ìàòåðèàëààð á¿ðэх аргаар хийвэл тохиромжтой бөгөөд энэ нь äóñààë ãîîæèõîîñ ñýðãèéëýõ, õîîëîéíû ýëýãäëèéí õóãàöààã óðòàñãàäàã давуу талтай ч õîîëîéã á¿òöèéí õóâüä á¿õýëä íü á¿ðýí á¿òýí áàéлгах ìàãàäëàë магадлал багатай.

Äî ò î ðëî ãî î õèéõ àðãà÷ëàëóóä

- Cement Mortar Lining — Öåì åí òýí äî òî ðëî ãî î
- Epoxy Spray Lining — Äàâèðõàé ø ¿ðø èõ äî òî ðëî ãî î
- Cure In Pipe Lining — Õî î ëî éí äî òî ð õèéæ õàëààõàä õî î ëî éí õàí àí ä í ààëääàã äî òî ðëî ãî î
- Slip Lining — Ãóëñàã÷ äî òî ðëî ãî î
- Close Fit lining — Êëº ¿ñ Ôèò äî òî ðëî ãî î

Cement Mortar Lining-Öåì åí òýí äî òî ðëî ãî î

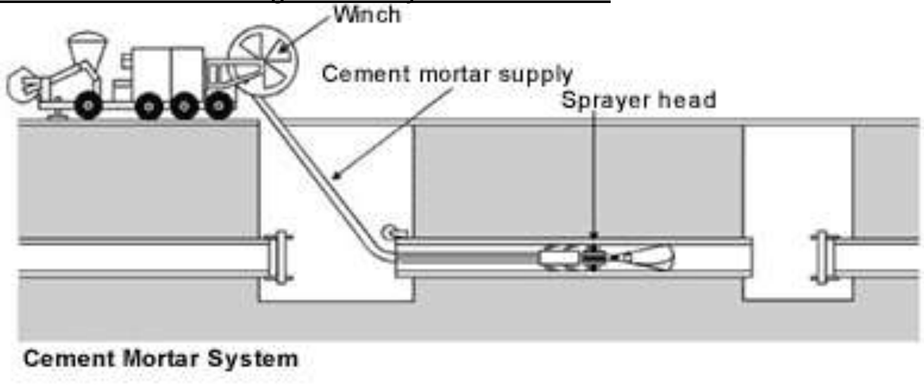

Äàâèðõàé ø ¿ðø èõ äî ò î ðëî ãî î

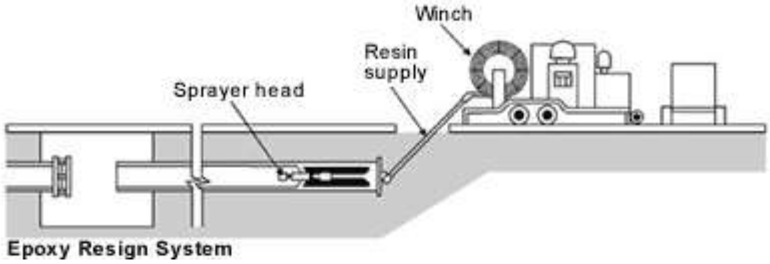

Cure in Place äî ò î ðëî ãî î — *Slip Lining - Ãóëñàã÷ äî ò î ðëî ãî î*

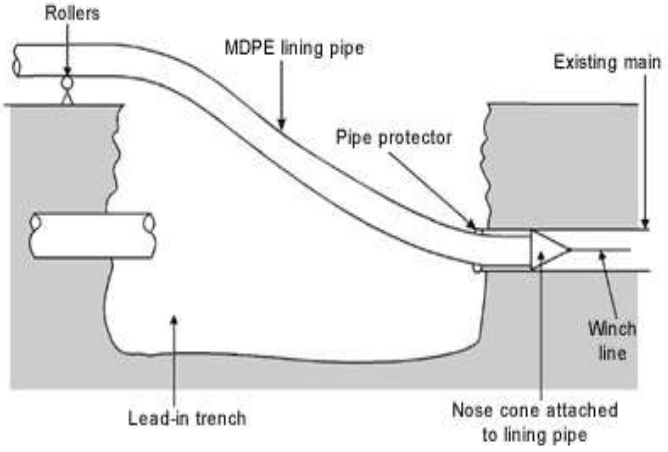

Êëº¿ñ Ôèò äî ò î ðëî ãî î

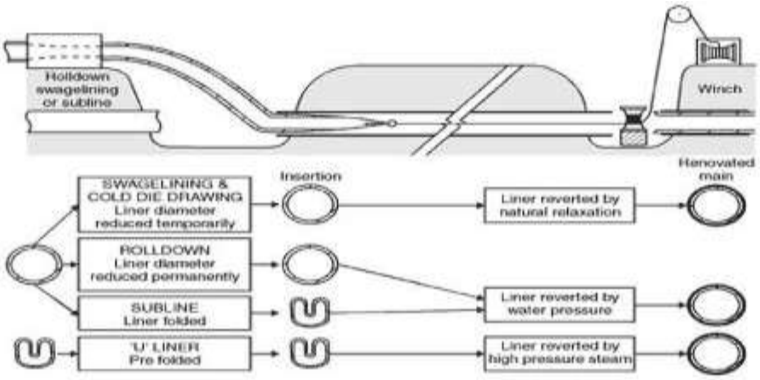

Дээрх аргуудын давуу болоод сул талын харьцуулалтыг хийж, өртөг зардлын тооцоог гаргасан ба туршилтын байдлаар хэсэг газрыг доторлож болохыг зөвлөсөн.

Гэвч энэхүү технологи нь их хэмжээний хөрөнгө оруулалт шаарддаг, эдийн засгийн үр ашиг багатай, гадаадын орнуудад шуудуу ухаж болохооргүй газар зүйн онцгой нөхцөлд хэрэглэгддэг гэх зэрэг шалтгаанаар төслийн хүрээнд хийгдэх боломжгүй болсон.

3.5 СУДАЛГААНЫ АЖЛУУД

Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны мастер төлөвлөгөө

УБНААСТ2 төслийн хүрээнд хийгдсэн бас нэг томоохон ажил бол 2020 он хүртэл Óëààí áààòàð õîòûí öýâýð áîëîí áîõèð óñíû ì àñòåð òºëºâëºãººã áîëîâñðóóëñàí . Ýí ýõ¿¿ ì àñòåð òºëºâëºãººã Ôðàí ö óëñûí çàñãèéí ãàçðûí áóöàëòã¿é òóñëàì æèéí ñàí õ¿¿æèëòýýð хийсэн. Улаанбаатар хотын ус хангамж, бохир усны системийн өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгч, цаашид авах арга хэмжээ, тулгамдаж буй асуудлууд, гарах арга замууд, хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, техникийн асуудлуудыг нарийвчлан зааж өгснөөрөө онцлогтой баримт бичиг болсон.

Үр дүн

УБ хотын 2020 он хүртэл хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө тодотгол баримт бичиг болж өгснөөрөө онцлогтой.

Мөн УБ хотын цэвэр, бохир усны талаар цаашид баримтлах бодлого, төлөвлөлтыг тусгаж өгсөн.

ÓÒÁ-óóä òýäãýýðèéí ¿éë÷ëýõ õ¿ðýý, äàðàëòûí á¿ñ÷ëýë, øèíýýð áàðèãäàõ øóãàì ñ¿ëæýýã Ì 1:5000-ààñ Ì 1:40000 ì àñø òààáòàé ãàçðûí çóðàãò òóñãàí õýâë¿¿ëñýí

Öýâýð óñíû ãèäðàâëèê òîîöîîíû Epanet ïðîãðàì ì ûã ÓÑÓÃ-ò ñóóëãàí , ÈÒÀ-ûã ñóðãàëòàíä õàì ðóóëñàí

Эцсийн тайланг гаргаж, 14 газрын зургийг хэвлүүлж НЗДТГ-ò õ¿ëýýëãýí ºãñºí

Нисэх, Нарангийн гэр хорооллыг цэвэр, бохир усны шугамд холбох загвар төслийн ТЭЗҮБ судалгаа

Төслийн зорилго нь Нисэх, Нарангийн гэр хорооллын 400 айлыг сонгон авч ус хангамж, ариутгах татуургын төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбох боломжийг судалж, техник эдийí çàñãèéí ¿í äýñëýë áîëîâñðóóëàõ ñóäàëãààã õèéæ, òåõíèêèéí áîëîì æèò õóâèëáàðóóäûã боловсруулахад оршиж байв. ТЭЗҮБ судалгааны ажлыг Инженер геодези ХХК хийж гүйцэтгэсэн.

Судалгаанаас гарсан дүгнэлтүүд

Гэр хорооллын айл өрхийг цэвэр, бохир усны төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбохдоо айл өрхийн амьжиргааны бодит бололцоонд тулгуурлах.

Цэвэр бохир усны шугамд холбох нэг өрхөд 1448.7 мянган төгрөг оногдож байгаа ба хөнгөлөлттэй нөхцлөөр зээл олгосон тохиолдолд (жилийн 5 %-ийн хүүтэй, 20 жилийн хугацаатай) нэг өрх æèëä 139.6 ì ÿí ãàí òº ãðº ãòº ëº õ áî ëæ áàéãàà áº ãº ºä í ýãº ðõèéí æèëèéí дундаж орлогын 10.3 хувийг эзэлж байна.

НЗДТГ гол шугамын зээлийн эргэн төлөлтийг хариуцах,үнэт цаас гаргах, үндсэн гол шугамын ашиглагчаар УСУГ, салбар шугамын ашиглагчаар Гэр хорооллын шугам сүлжээ өмчлөгчдийн холбоо (ГХШСӨХ) байх зэрэг саналуудыг тусгасан.

Төлөвлөлтийг хийхдээ айл өрхүүдийн байршлыг нэг их өөрчлөлгүйгээр, газар ашиглалт, өмчлөлийн эрхэнд халдалгүйгээр төслийг бодит бололцоо нөхцөлд тохируулан гүйцэтгэх нь иргэд, айл º ðõèéí õóâèéí ñî í èðõî ëä í èéöýæáàéí à.

Техникийн шийдлүүд

Ãýð õî ðî î ëî ë äàõü î ðî í ñóóöí û òº ðë¿¿ä

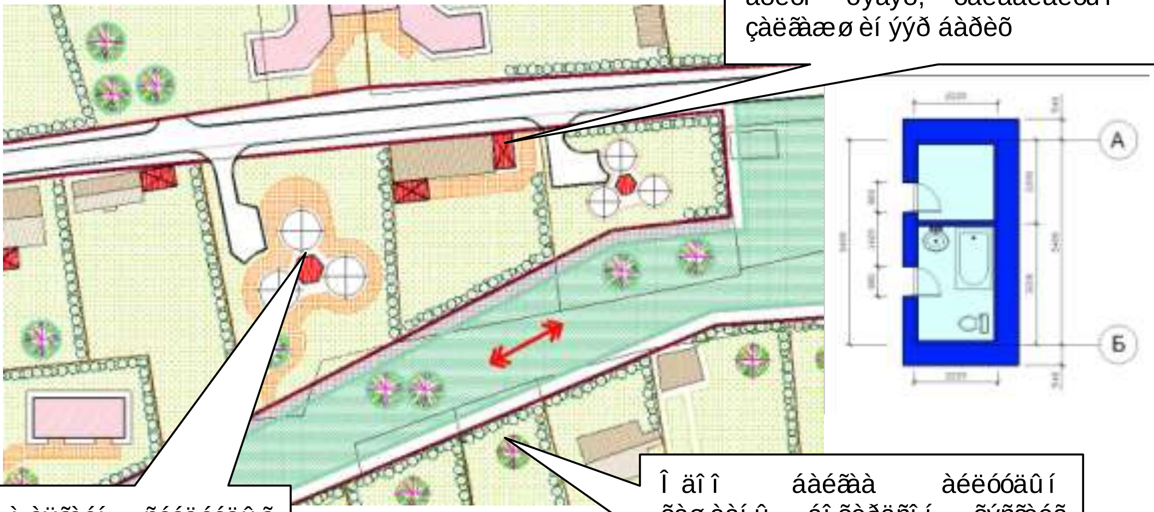

1. Áàéø èí ãàà ýýëæ äàðààëàéãààð ø èí ýýð áàðüæ àø èãëàõ áî ëî ì æòî é.

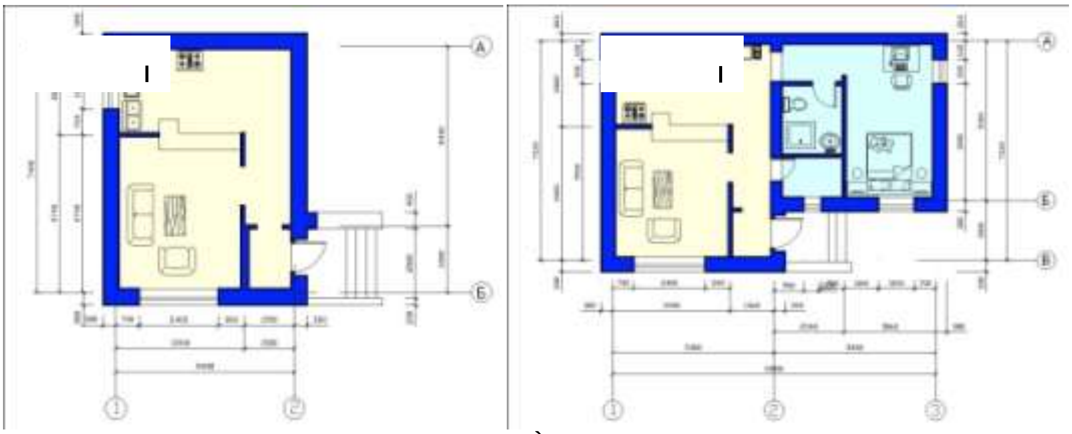

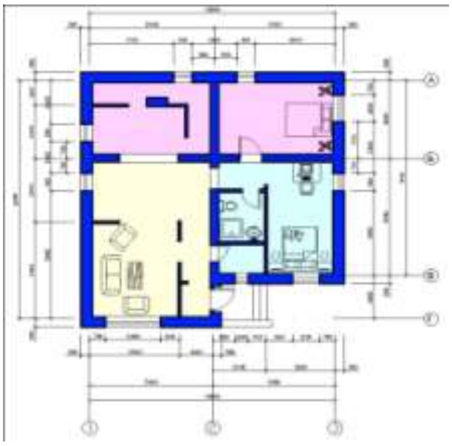

2. Àéë áî ëãî í û õàø ààãöýãöýëæ ø èí ýýð áàðèí à.

3. Àéë º ðõ ð¿¿ î ðî õ àâòî ì àø èí û î ðöû ã í ýãòãýæ, àâòî ì àø èí û ò¿ð çî ãñî î ë áî ëãî í àø èãëàõ áî ëî ì æòî é. Ýí ý õýñýãò àéëóóäûí ì ýäýýëýë äî õèî ëî ë õÿí àëòûí õýñýã, ø óóäàí ãèéí õàéðöàã, òº ðº ëæ¿¿ëñýí õî ãèéí ñàâû ã áàéðëóóëí à.

Гэртэй айл өрхүүдэд ариун цэврийн өрөө бий болгох хувилбарууд

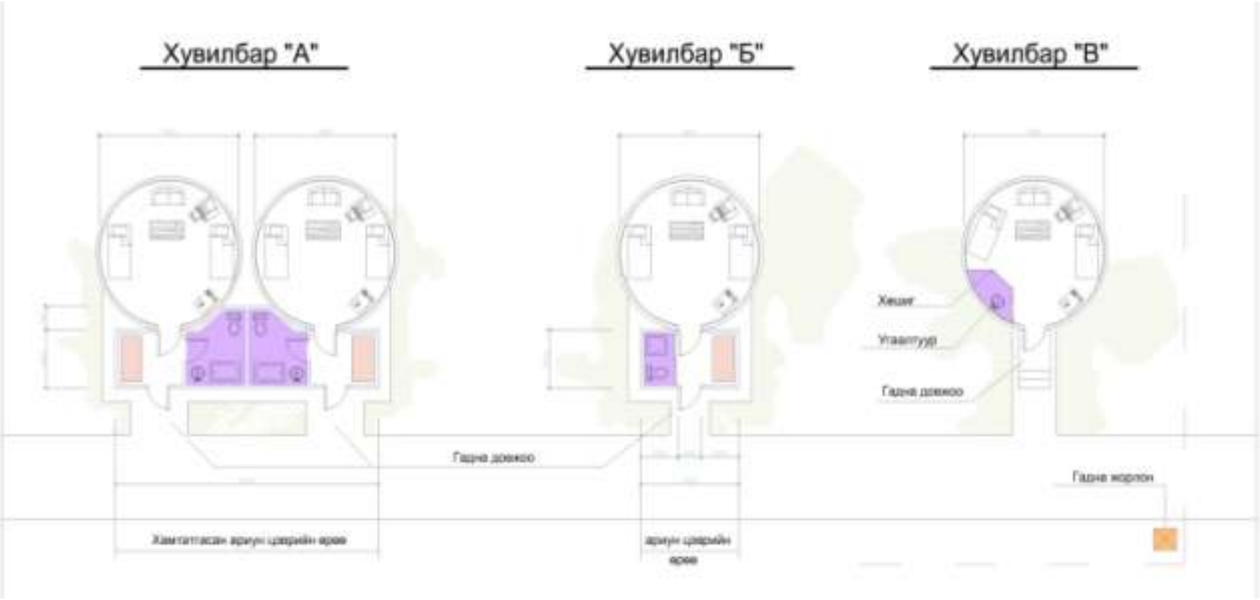

Нийслэлийн төсвийг зардал, хүний нөөцийн менежментийг бэхжүүлэх

Судалгааны ажлын зорилго нь УБ хотын НЗДТГ түүний харъяа байгууллагуудын төсвийн çàðäëûí ì åí åæì åí òèéã òº ñâèéí áàéãóóëëàãûí óäèðäëàãà ñàí õ¿¿æèëòèéí õóóëèéí äàãóó áî ëî âñðî í ãóé áî ëãî õ, õ¿í èé í ºº öèéí óäèðäëàãà çî õèî í áàéãóóëàëòûã ñàéæðóóëàõàä

÷èãëýãäñýí àðãà õýì æýýã àâàõ, õî ò, í èéñëýëä øààðäàãäààõ òî í î ã òº õºº ðºì æºº ð õàí ãàõ, àæèëòí óóäû ã ñóðãàëòàä õàì ðóóëàõад оршиж байв.

Нийт 311 мянган ам. долларын буцалтгүй тусламжаар хэрэгжсэн уг судалгааны ажлыг хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн ажлыг тоймлон харуулбал:

Í èéñëýëèéí 3 ä¿¿ðýã, 5 áàéãóóëëàãû í òº ðèéí ñàí , óäèðäëàãû í ¿éë àæèëëàãààòàé òàí èëöàí өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөв.

Ä¿¿ðýã, Í ÇÄÒÃ-û í ñàí õ¿¿ áî ëî âñî í õ¿÷í èé àæèëòí óóäàä 3 ¿å øàòí û ñóðãàëò çî õèî í áàéãóóëæ, Ôèëèï ï èí , ÀÍ Ó-ä 8 õ¿í èéã ñóðãàëò-àÿëàëä õàì ðóóëàâ.

Òº ñëèéí õ¿ðýýí ä 4 çºº âðèéí , 36 ñóóðèí êî ì ï üþ òåð, 2 ï ðî æåêòî ð, 1 õóâèëàã÷ ì àøèí áî ëî í бусад төхөөрөмжийг нийлүүлэв.

Гурван òº ðëèéí çº âëº ì æ, 4 òº ðëèéí ãàðû í àâëàãà áýëòãýí 1200 øèðõýã õóâèëæ Í ÇÄÒÃ-û í àæèëòí óóäàä òàðààâ.

Ñàí õ¿¿, òº ñâèéí òàëààð ãàðñàí ì ýäýý ì ýäýýëëèéã î ëî í ò¿ãýýõ çî ðèëãî î ð ñóðãàëòû í òàí õèì байгуулав.

Дүгнэлт

Í èéñëýëèéí òº ñâèéí çàðäëû í óäèðäëàãà, õ¿í èé í ºº öèéí ì åí åæì åí òèéã áî ëî âñðî í ãóé áî ëãî õ ÷èãëýëýýð ¿ç¿¿ëñýí çº âëº õèéí ¿éë÷èëãýýí èé ¿ð ä¿í ä í èéñëýëèéí ñàí õ¿¿, òº ðèéí çàõèðãààí û áàéãóóëëàãû í óÿëäàà õî ëáî î ñàéæèð÷, àæèëòí óóäû ã ñóðãàæ áî ëî âñðóóëàõ áààç ñóóðèéã áèé áî ëãî õî ä èõýýõýí à÷ õî ëáî ãäî ëòî é áî ëñî í .

Монгол орны хүрээлэн байгаа орчныг шинэчлэх төсөл, TF

Нидерландын засгийн газрын 1,85 сая ам.долларын буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжсэн уг төслийн зорилго нь Улаанбаатар хотын хүрээлэн байгаа орчин, тохижилтыг сайжруулах, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, үерээс хамгаалах далан сувгийг шинээр барьж байгуулах, сэргээн засварлахад чиглэгдсэн.

Төслийн үр шимийг нийслэл хотын 6 дүүрэг, гэр хорооллын иргэд хүртсэн бөгөөд дараахи томоохон ажлуудыг хийснийг дүүргээр нь харуулбал:

Ñî í ãèí î õàéðõàí ä¿¿ðýãò :

Òî ëãî éòû í 1.1 êì òº ì ºð áåòî í äî òî ðëî ãî î òî é äàëàí ñóâàã, òóí ãààãóóð, óí àëòû í 3 áàéãóóëàì æ. ª ðòº ã: 577 ì ÿí ãàí àì . äî ëëàð

1-ð õî ðî î ëëû í Äýí æèéí ãýð õî ðî î ëî ëä 0.6 êì ñàéæðóóëñàí õó÷èëòòàé àâòî çàì , 18ì -èéí àëãàñàëòàé òº ì ºð áåòî í ã¿¿ðèéí áàðèëãà, ª ðòº ã: 141.1 ì ÿí ãàí àì äî ëëàð

Õàí -Óóë ä¿¿ðýãò :

6 õ¿í èé õ¿÷èí ÷ààäàëòàé õàëóóí óñí û áàðèëãà, ãààí à òî õèæèëòû í õàì ò, ª ðòº ã 83.1 ì ÿí ãàí àì .äî ëëàð

Ñ¿õáààò àð ä¿¿ðýãò :

Ñýëáý ãî ëû í ¿åðèéí õàì ãààëàëòû í 2.1 êì òº ì ºð áåòî í äî òî ðëî ãî î òî é äàëàí ñóâãèéí áàðèëãà áàéãóóëàì æ. ª ðòº ã: 207.6 ì ÿí ãàí àì .äî ëëàð

Øàðãà ì î ðüòû í àì àí ä áàéðëàõ 40 ãàðóé æî ðëî í ã áóóëãààæ, áàéãàëü î ð÷èí ä ñº ðº ã í º ëºº ã¿é í èéòèéí áèå çàñàõ ãàçðû ã ì óó óñí û í ¿õ, õî ãèéí ñàâí û õàì ò èæ á¿ðí ýýð í ü áàðüæ áàéãóóëàâ. ª ðòº ã10 ì ÿí . àì äî ëëàð

×èí ãýëò ýé ä¿¿ðýãò :

ßðããàéò áîëîí ßðããàéòûí áîãèíûí àìàíä áàéðëàõ áîõèðãîëòîé 3 öýãò áàéñàí áèå äààñàí îëîí æèðëîíãòàòàí áóóëããàæ, áàéãààëü îð÷èíä ñºðºãíºëºº㿿é íèéòèéí áèå çàñàõ ãàçðûãàì óó óñíûí ¿õ, õîãèéí ñààíû õàì òèæ᧿ðí ýýð áàðüæ áàéãóóëàâ.

Дээрх бүтээн байгуулалтын ажлаас гадна хэд хэдэн судалгааны ажил хийснийг дурдвал:

Çóñëàí ãèéí àì óóäûí àðèóí öýâðèéí áàéãóóëàìæèéí áàéãààëü îð÷èíä ¿ç¿¿ëæ áàéãàà íºëºººëºë, ýðñäýëèéí ñóäàëãàà

ÓÑÓÃ-ûí ëààîðàòîðèéã äýëõèéí ñòàíäàðòàä îéðòóóëàõàä àâàõ àðãà õýì æýýãòîäîðõîéëîõ, ºíººãèéí áàéäàëä ¿íýëýëò ä¿ãíýëò ºãºõ, àæèëòíóóäûã ñóðãàõ, ìåíåæìåíòèéã ñàéæðóóëàõ судалгаа

Óëààíáààòàð õîòûí õàðøèë ¿¿ñãýã÷ óðãàìàë, òýäãýýðýýñ ¿¿äýëòýé ºâ÷ëºë, ºíººãèéí áàéäëûãñóäàëæöààøèä àâàõ àðãà õýì æýýíèé õºòºëáºð, àðãà÷ëàëûãòîäîðõîéëîõ ñóäàëãàà çýðãèéãõèéæ㿿éöýòãýâ.

Дүгнэлт

Áîãèíî õóãàöààòàé ºãñºí 1.85 ñàÿ àì .äîëëàðûí áóöàëòã¿é òóñëàìæèéã 100%-èéí xºðºíãº çàðöóóëàëòòàé àøèãëàñíààð Óëààíáààòàð õîòûí íîãîîí áàéãóóëàìæèéí íºõöºë áàéäàë ñàéæèð÷, 400 000 èðãýäèéí ¿åðèéí ãýíýòèéí àþóëä ºðòºõ ýðñäëèéã áóóðóóëæ÷ààñàí.

Áóöàëòã¿é òóñëàìæèéí õºðºíãèéã íèéòèéí ýçýìøëèéí íîãîîí áàéãóóëàìæä àøèãëàõ íü àøèãëàëòûí ÿâöàä ýðñäýë èõòýé, àð÷èëãàà òîãòìîëîî байнга шаардах, ýçýíã¿éäýõ õ¿í äðýëòýé áàéäãèéãòóðø ëàãà õàðóóëàâ.

3.6 ХҮНДРЭЛТЭЙ АСУУДЛУУД-ТӨСЛИЙН СУРГАМЖ

Эрсдэлүүд, тэдгээрийг бууруулах арга хэмжээ

Төслийг эхлэх үед тооцоолж байсан эрсдлүүд болон хамтрагч талуудаас эрсдлийг бууруулах арга хэмжээг авсны үр дүнд гарсан үр дүнгийн үзүүлэлтийг хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 12. Эрсдлийг бууруулсан байдал

№	*Эрсдлийг бууруулж авсан арга хэмжээ*
1.	**<u>УСУГ-ûí ñанхүүгийн чадавхийг дээшлүүлэх</u>** УСУГ-ын санхүүгийн чадавхийг дээшлүүлэх арга зам нь усны үнэ тарифыг системтэйгээр нэмэгдүүлэх явдал байв. Төсөл хэрэгжих явцад 5 удаа усны үнэ тариф нэмэгдсэн. 2005 îíû 7-ð ñàðûí 15-ны өдрийн 1/1286 тоот НЗД-ын захирамжаар уñíû ¿íý òàðèô èéãøèíý÷ëýí 2005 îíû 9-ð ñàðûí 1- ээс эхлэн нэмэгдүүлсэн. 2007 îíû 1-ð ñàðûí 1-ýýð ÍªÒ-èéí òàòâàð 5%-èàð áóóð÷ áàéãààòàé õîëáîãäóóëàí ÓÑÓÃ-ын усны үнийг энэ хэмжээгээр нэмэгдүүлэх зөвшөөрлийг олгосон. Мөн УСУГ-ын даргын 2007 оны 4-ð ñàðûí 12-íû ºäðèéí 90-ð òóøààëààð ÓÒÁ-ààð иргэдэд түгээх 1л усны үнийг 1000 төгрөг болгосон. 2008 îíû 9-р сарын 1 (УСУГ-ын даргын 2008-8-19-ны A/167 тоот)-ýýñ ýõëýí óñíû ¿íý тарифыг албан газруудад нэмэгдүүлсэн. 2010 îíû 7-р сарын 1 (УСУГ-ын даргын 2010-6-23-ны A/137 тоот)-ээс эхлэн айл өрх, албан байгууллагын усны үнэ тарифыг нэмэгдүүлсэн.
2.	**<u>Хэрэгжилт үлэмж хэмжээгээр хойшлох</u>** Усны үнэ тарифийг 2005 оны 9-р сарын 1-ээс нэмэгдүүлсэн нь Төслийн хөрөнгийг çàðöóóëàõ ãýðýýíий нөхцлийг бүрдүүлсэн тул Дэлхийн банк 2005 оны 11-ð ñàðûí 29-ны өдөр УБ хотын НААС 2 дахь төслийн хөрөнгийг захируулах зөвшөөрөл олгосон. Мөн 2004 оны сонгууль нь төсөл эхлэхтэй давхцсанаас яам, агентлаг, тамгын газрууд бүтцийн өөрчлөлтөд орсон нь төсөл бүтэн 1 жилээр хойшлогдоход хүрсэн. Гэвч төслийн хоцрогдлыг нөхөх арга хэмжээнд бүхий л үйл ажиллагаандаа анхаарч

	ажилласны үр дүнд төслийг хугацаанд нь хэрэгжүүлж чадсан.
3.	**<u>Судалгааны үеийн төслийн бүрэлдэхүүн хэсгийн өөрчлөлтүүд</u>** Төслийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд томоохон өөрчлөлтүүд гараагүй ч бүрэлдэхүүн дотроо гэрээнүүд хасагдах, өөрчлөгдөх гэх мэт хөдөлгөөн орсон. Тухайлбал: ОСНААУГ-ийн хүсэлт, УСУГ-тай зөвшилцсөний үндсэн дээр усны тоолуурыг ханган нийлүүлэх гэрээг хассан. Мөн ус сувгийн машин механизмд шаардагдах сэлбэг хэрэгслийг УСУГ өөрийн эх үүсвэрээр хангах боломжтой гэж үзсэн тул хассан. Хотын хуучин шугам сүлжээнд суваггүй технологийг ашиглан солих, шинэчлэх ажил нь эдийн засгийн үр ашиггүй гэж Дэлхийн банк үзсэнээс хасагдсан. Эдгээрээс хэмнэгдсэн хөрөнгийг дахин хуваарилах асуудлыг дунд шатны хяналтын үед хэлэлцэн шинэ технологи (телеметрийн систем, хяналтын хаалт арматур)-ийн ажилд зарцуулахаар шийдвэрлэсэн.
4.	**<u>Барилгын өртөгт нөлөөлөхүйц гол зардлуудын өсөлт</u>** Төсөл хэрэгжих хугацаанд барилгын ажилчдын цалинг 2 удаа нэмэгдүүлсэн болон дэлхийн улс орныг хамарсан санхүүгийн хямрал Монголд нөлөөлснөөс гол түүхий эд, шатах тослох материалуудын үнэ нэмэгдсэн. Энэ нь барилгын компаниудад хүндээр туссан тул Дэлхийн банкны зөвшөөрлөөр инфляцийг саармагжуулах нөхөн олговрыг гэрээнд нэмэлт оруулах замаар шийдвэрлэсэн.
5.	Зөвлөхийн дэвшүүлсэн санал, зөвлөмжийг УСУГ, НЗДТГ мөрдөхгүй байх НЗДТГ, УСУГ, ТУН-ийн хамтын ажиллагааны үр дүнд үүнтэй холбоотой эрсдэл гараагүй.
6.	**<u>НСБ, хөтөлбөрийн хооронд гарч áî ëî õ ç° ð¿¿</u>** Газарт орж байгаа айл өрх, албан байгуулага бүрт (зөвшөөрөлтэй эсэхээс үл хамааран) нөхөн олговор өгөх ёстой Дэлхийн банкны бодлого нь хэрэгжилтийн явцад зарим талаараа зөрчилдөж байсан. Тухайлбал нийслэлийн газрын албанаас гаргасан албадан нүүлгэх жагсаалтад орсон айл өрхүүдэд нөхөн олговор олгох гэх мэт.

Хүндрэлүүд

Барилга угсралтын ажлын сургамж

Аливаа төсөл хөтөлбөр нь нарийвчилсан судалгаа хийж, зураг боловсруулж дууссаны дараа хэрэгждэг. Гэтэл хөгжил хурдацтай явж байгаа өнөө үед судалгааны үеийн нөхцөл байдал хэрэгжилтийн үед эрс өөрчлөгдсөн байх, үүнээс үүдээд хөрөнгө, хүч, цаг хугацаа нэмж шаардах тохиолдол гарч байсан. Тухайбал, төслийн техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах судалгааны үед нүүлгэж, газар чөлөөлөх хашааны тоо 45 хашаа байснаа хэрэгжилтийн явцад 200 орчим болж өссөн байсан. Иймээс нүүлгэх айлын тоог цөөлхийн тулд зурганд өөрчлөлт оруулах, трассыг өөрчлөх, хашааг түр буулгаад дахин барих зэрэг олон аргыг хэрэглэсэн. Энэ нь нөгөө талаар хамгаалалтын зурвас байгуулах Монгол улсын хууль дүрмийг зөрчихөөс аргагүй байдалд хүргэж байлаа.

Байгууллагуудын хамтын ажиллагаа уялдаа сул байсан нь бидэнд хүндрэл учруулж байсан. Тухайлбал, Баянхошууны ус хангамжийн системийн зургийг хийхдээ хотын боловсролын хэлтсийн барилгын инженер Баярмагнайтай шугамын трасс тохирч, ажлын зураг хүргүүлсээр байтал 38-р цэцэрлэгийн өргөтгөлийн барилгыг шугамтай давхцуулан төлөвлөсөн байсан. Хотын удирдлагаас өгсөн үүргийн дагуу энэ асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд хөрөнгө хүч илүү зарах явдал гарч байлаа.

БУА-ийн явцад эзэн нь олдохгүй атлаа, шугам суурилуулсны дараа эзэн гарч ирж, Чингэлтэй дүүргийн иргэн Дашдаваа хэл ам хийж, ажил саатуулсан гашуун туршлага Чингэлтэйн шугам сүлжээг барьж байгуулахад гарч байсан. Энэ нь холбогдох байгууллага, захиалагч, гүйцэтгэгч, оршин суугч аль аль нь хариуцлагатай байх хэрэгтэйг сургамжилсан.

Бүтэц зохион байгуулалтын нөлөөлөл

Òóñ óëñàä ä°ðâ°í æèë òóòàì ä áîëäîã îëîí íèéòèéí ñîíãóóëü íü ò°ñëèéí ýõëýëèéí ¿å øàòàé äàâõàöñàí íü çýýëèéí ãýðýý, ò°ñëèéí ãýðýý, äàì æóóëàí çýýëä¿¿ëýõ ãýðýýí ¿¿ä áîëîí áóñàä õóóëü ýðõ ç¿éí àñóóäëóóä á¿ðäýõýä, ì°í íàðèéâ÷èëñàí çóðàã ò°ñ°ë ýõëýõ õóãàöàà

çýðýãò íºëººëñºí. Çàñãèéí ãàçðûí á¿òöýä ººð÷ëºëò îðæ çàðèì ÿàì, àãåíòëàã øèíýýð áàéãóóëàãäñàí íü íýãíü ÁÕÁß áàéëàà. Øèíýýð áàéãóóëàãäñàí ÁÕÁß-íû ¿éë àæèëëàãààíû үндсэн чиглэл нь Засгийн газрын “40-50 мянган айлын орон сууцыг барьж байгуулах” ìºðèéí õºòºëáºðèéí õ¿ðýýíä ãýð õîðîîëëûí áîõèð óñíû àñóóäëûã øèéäýõ àñóóäàë áàéñàí. Ýíý çîðèëãîîð òºñëèéí ¿íäñýí á¿òöèéã ººð÷ëºõ, àéë ºðõèéã öýâýð, áîõèð óñíû øóãàìä õîëáîõîä ÷èãë¿¿ëæ òºñëèéí ñóäàëãààã äàõèí õÿíàæ ¿çýõèéã äààëãàñíû äàãóó óñíû 1õ¿íèé õýðýãëýýãíýì ýãä¿¿ëñýí áàéäëààð òîîöîî ñóäàëãàà õèéæººð÷èëñºí.

Áóñàä õ¿÷èí ç¿éëèéí íºëººëºë

Íàðèéâ÷èëñàí çóðàã òºñëèéí õ¿ðýýíä èíæåíåð õàéãóóë, ãåîäåçèéí ñóäàëãààã á¿õ òðàññûí äàãóó õèéëãýõ çàéëøã¿é øààðäëàãà ãàðñàí. Ýíý àñóóäëûã ICT êîìïàíèé ãýðýýíä íýìýëò ººð÷ëºëò îðóóëàõ çàì ààð øèéäâýðëýõ àñóóäëûã õîëáîãäîõ ãàçðóóäààð õýëýëöýæ øèéäâýð ãàðãóóëàõûí òóëä ìºí 3 ñàð çàðöóóëæ áàéâ.

Ажлын уялдаа холбооны нөлөөлөл

Áîäëîãî òîäîðõîéëîã÷ áîëîí õýðýãæ¿¿ëýã÷ áàéãóóëëàãóóäûí àæëûí óÿëäàà õîëáîî ìóó, мэдээллийн нэгдсэн сан дутмаг, ажил үүргийн хуваарийн давхардал, нийслэлийн эрх ашгийн төлөө хийж буй судалгаанд шаардагдах үндсэн мэдээллийг гаргаж өгөхдөө үнэ хөлс нэхэх үзэгдэл зэрэг нь төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага, хандивлагчдын үйл ажиллагаанд хүндрэл учруулж, төслийн үйл явцыг саармагжуулж байв.

Хот төлөвлөлт, газар олгох механизмын нөлөөлөл

Зóðàãòºñөл боловсруулах шатанд хоосон байсан, усан хангамжийн барилга байгуулàì æèä шаардагдаж байгаа нийтийн эзэмшлийн ãàçðóóä íü ажил гүйцэтгэх шатанд хувь хүн, àëáàí áàéãóóëëàãын мэдлийн болчихсон байх тохиолдол их байв. Тухайлбал: Í¿¿ëãýí ñóóðüøóóëàõ, õàøàà òàòàõ àéë ºðõèéí òîî ñóäàëãààны шатанд 48 áàéñàí áîë àæëûí çóðãèéí øàòàíä 370 áîëòëîî ºñººä áàéв. Үүнээс шалтгаалаад н¿¿ëãýí øèëæ¿¿ëýõ çàðäàë ºñ÷ õîòûí ñàí õ¿¿ä õ¿í äýýð òóñàõàä нөлөөлж байв. .

Хууль эрх зүйн орчны нөлөөлөл

Төлөвлөлтгүй баригдсан гэр хороололд төсөл хэрэгжүүлэх нь зарим тохиолдолд хууль тогтоомжууд биелэгдэхгүй болох нөхцөлийг бүрдүүлж байв. Жишээлбэл:

Мэрэгжлийн хяналтын газар болон улсын байцаагчид хууль тогтоомжид заагдсан дараахи шаардлагуудыг тавьдаг ч бодит байдалд нийцэхгүй байх тохиолдлууд гарсаар байна.

Хүснэгт 13. Хууль тогтоомжууд

д/д	*Хууль,тогтоомжийн нэр*	*Эрүүл ахуйн болон хамгаалалтын бүсд тавигдах шаардлага*	*Зөрчигддөг шалтгаан*
1	Усны тухай хууль	Бие засах газраас 50 м, шугамаас 2 тийш 5 м	Сул газар ховор Төлөвлөлт байхгүй, Гудамжууд хэт нарийн Замтай айлууд ойрхон Мэдээллийн нэгдсэн систем байхгүй Хэт олон шугам сүлжээг зам дагуу байрлуулсан Газар олголт замбараагүй
2	Хот суурины усан хагнамж, ариутгах татварын ашиглалтын тухай хууль	Шугамаас 2 тийш 5 м Хамгаалалтын бүс-50 м (усан сангийн хувьд)	
3	Харилцаа холбооны тухай хууль	Хамгаалалтын зурвас кабелиас 5 м Агаарын баганат шугам 2 тийш 10 м	
4	Эрчим хүчний тухай хууль	Хамгаалалтын бүс 10-20 м (Хүн оршин суудаг газарт)	
5	Автозамын тухай хууль	Замын захын хашлагаас 5 м	

3.7 НҮҮЛГЭН СУУРЬШУУЛАЛТ

Мөрдлөг болгосон хууль тогтоомж, дүрэм журам

Дэлхийн банкны зээлээр хэрэгжиж байгаа төслүүдэд заавал мөрдвөл зохих Дэлхийн банкнаас боловсруулсан журмуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгосон. Өмнө нь 4.30 òî î ò ×èãëýë (OD 4.30) ãýæ í ýðëýãääýã áàéñàí ¯éë àæèëëàãààí û /Áàí êí û 4.12 òî î ò áî äëî ãî (OP/BP 4.12) í ü àëáàäàí í ¿¿ëãýõ àæëû ã õàì ðóóëñàí òº ñë¿¿äýä ì º ðäº õ Äýëõèéí áàí êí û бодлого, журмыг тайлбарладаг. Төсөл хэрэгжүүлэх явцад нүүлгэн суурьшуулах эсвэл ямар нэг нөлөөлөлд автах хүмүүсийн амьдрал ахуйн нөхцөл байдлыг сайжруулах, эсвэл наàä çàõ í ü õýâèéí áàéäàëä ýðãý¿¿ëýí õ¿ðãýõýä òóñ áî äëî ãû í çî ðèëãî î ðø èí î .

Мөн тус төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх нүүлгэн суурьшуулалтын ажилд Монгол Улсын дараахи хууль, журмуудыг мөрдлөг болгосон. Үүнд:

(a) Ì î í ãî ë Óëñû í ¯í äñýí õóóëü (ÓÈÕ-û í 41-ð òî ãòî î ë, 1990 î í û 10-ð ñàðû í 27)
Ì î í ãî ë Óëñû í èðãýí õóâèéí º ì ÷òýé áàéõ, ýð¿¿ë, àþóëã¿é î ð÷èí ä àì üäðàõ, ì àòåðèàëû í áî ëî í ñàí õ¿¿ãèéí òóñëàëöàà àâàõ ýðõòýéã çààñàí . Ì î í ãî ë óëñû í èðãýí èé ýðõèéã ýí ý õóóëèàð áàòàëãààæóóëñàí .

(b) Ãàçðû í òóõàé õóóëü (ÓÈÕ-û í 56-ð òî î ò òî ãòî î ë, 1994 î í û 11-ð ñàðû í 11)
Ýí ýõ¿¿ õóóëü ç¿éí áàðèì òû í 28 äóãààð ç¿éëä àéë º ðõèéí àì üäðàõ ãýð, õàø ààí û çî ðèóëàëòààð ýçýì ø èõ ãàçðû í õýì æýý í ü 0.05 ãà-аас илүүгүй байна гэж заасан. (500 ì 2).

(c) Çàñàã çàõèðãàà, í óòàã äýâñãýðèéí í ýãæ, ò¿¿í èé óäèðäëàãû í òóõàé õóóëü
Ì î í ãî ë Улсын иргэн нь засаг захиргааны нэгжээс гаргасан хууль дүрмийг ñàí àà òàéãààð áèåë¿¿ëýýã¿é í º õö º ëä, çàñàã çàõèðãàà, í óòàã äýâñãýðèéí í ýãæ, ò¿¿í èé удирдлагын тухай хуулийн заалтын дагуу арга хэмжээ авахаар заасан.

(d) Í èéñëýëèéí ýðõ ç¿éí áàéäëû í òóõàé õóóëü (ÓÈÕ-û í 1997 î í û 7-ð ñàðû í 7-í û º äðèéí 35 òî î ò òî ãòî î ë) Õî òû í Åðº í õèé òº ëº âëº ãº º í èé äàãóó õî òû í õº ãæèë áî ëî í äýä á¿òöèéã áèé áî ëãî õ çî ðèëãî î ð Í èéñëýëèéí èðãýäèéí òº ëº º ëº ã÷äèéí õóðëààð òî ãòî î æ, áàòàëñàí ãàçðû ã Õî òû í àø èãëàõ ãàçàð ãýæ í ýðëýдэг.

(e) Í èéñëýëèéí áî ëî í ä¿¿ðãèéí òóñãàé çî ðèóëàëòààð ãàçðû í ýçýì ø èõ òóõàé
Õî ò, ä¿¿ðýã í ü äýä á¿òöèéã õº ãæ¿¿ëýõ, èí æåí åðèéí áàðèëãà áàéãóóëàì æ, ø óãàì ñ¿ëæýý çýðãèéã áàðèõ òóñãàé çî ðèóëàëòààð ãàçàð àø èãëàõ.

(f) Ì î í ãî ë óëñû í èðãýí ä ãàçàð º ì ÷ë¿¿ëýõ òóõàé õóóëü (2002 î í û 6-ð ñàðû í 27)
Óëñû í òóñãàé çî ðèóëàëòààð àø èãëàõ çî ðèëãî î ð èðãýäèéí ãàçðû ã Çàñãèéí ãàçàð í º õº í î ëãî âî ðòî éãî î ð ÷º ëº º ë¿¿ëñýí òî õèî ëäî ëä Ì î í ãî ë óëñû í èðãýí ä ãàçàð ýçýì ø ¿¿ëýõ ýðõèéã ýí ý õóóëü ç¿éí àêòû í 40-ð ç¿éëýýð áàòàëãààæóóëñàí .

Нүүлгэн суурьшуулалтад өртөгдсөн айл өрх, эд хөрөнгө

Нүүлгэн суурьшуулалтын нөхөн олговорт 271 000 ам.доллар буюу 318,1 сая төгрөгийг зарцуулахаар хот дотоодын санхүүжилт гаргах төлөвлөгөөтэй байсан. Төслийг хэрэгжүүлэх явцад нийтдээ 4 айл өрхийг бүрэн нүүлгэж, 5 айлыг хэсэгчлэн шилжүүлж 109,8 сая төгрөгийн нөхөн олговрыг Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газраас олгуулсан.

Нүүлгэн суурьшуулалтын тодорхой арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэв. Тухайлбал, хуулийн дагуу 1 жилийн өмнөөс айл өрхүүдэд мэдэгдэл өгч, нийслэлийн газрын албатай хамтарч ажилласан. Ус хангамжийн схемийг сурталчилгааны самбар дээр иргэдэд ойлгомжтой байдлаар нэг жилийн өмнөөс байрлуулж, хорооны байр, УТБ зэрэгт байршуулсан. Мөн зураг төсөлд өөрчлөлт оруулах замаар нүүлгэн шилжүүлэлтийг цөөлсөн.

Нийслэл, дүүргийн газрын албадын төлөөллийг оруулсан ажлын хэсгийг байгуулан төсөл хэрэгжих газруудыг хамгаалалтанд авсан. Улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө болон бусад төсөл хөтөлбөрүүдтэй ажлаа уялдуулах замаар төлөвлөлтийг нарийвчилсан.

Барилгын компаний хүн хүч, машин механизмыг ашиглан 6 айлыг нүүлгэж, 502 айлын хашааг түр буулгаж буцааж барих замаар тусламж үзүүлсэн.

БҮЛЭГ IV. ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

4.1 Оролцогч талууд

Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах төслийн хэрэгжилтэд нөлөө үзүүлсэн гол хүчин зүйл нь оролцогч талуудын харилцан ойлголцол, бүтээлч харилцаа, хамтын ажиллагаа байлаа. Хамтын ажиллагааны үр дүнд төсөл хөтөлбөрөөр хийгдэж байгаа аливаа ажлыг Нийслэлийн нийгэм, эдийн засгийн зорилттой уялдуулах, асуудалд цогцоор хандах, харилцан хамааралтай ажлуудыг уялдуулснаар цаг хугацаа, хөрөнгө хэмнэх, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх боломжийг олгосон.

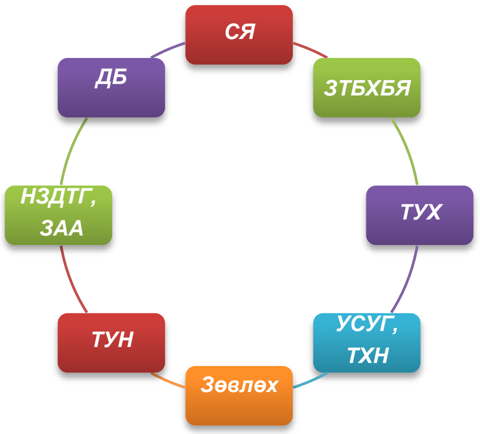

Сангийн яам: Сангийн яамны Зээл тусламж, хамтын ажиллагааны газартай байнгын харилцаатай байж, өдөр тутмын төлбөр тооцоо хийх, төслийн хууль зүйн бичиг баримтад өөрчлөлт оруулах асуудлыг шийдвэрлүүлэх, санхүүгийн хяналт шалгалт хийлгэх, худалдан авах ажиллагаа болон төлбөр тооцооны асууудлаар заавар зөвлөгөө авах зэргээр хамтран ажиллаж ирлээ. Төслийн хугацаанд Сангийн яамны ажилтнууд төслийн талбайгаар явж ажилтай танилцах, Их хурлын байнгын хорооны хяналтыг хийлгэх, хөндлөнгийн хяналтын компаниудыг томилох зэргээр бидний ажилд дэмжлэг туслалцаа үзүүлж байлаа. Мөн Төслийг удирдах хорооны бүрэлдэхүүнд Сангийн яамны Төрийн сангийн газрын дарга ордог.

Сангийн яамнаас зохион байгуулсан Худалдан авах ажиллагааны болон Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлийн сургалтад төслийн 8 ажилтан хамрагдсан байна.

Барилга хот байгуулалтын яам:

Зам тээвэр барилга хот байгуулалтын яам төсөл хэрэгжилтэд бодлого, удирдамжаар хангаж ажиллаж ирэв. Яамнаас зохион байгуулдаг Нийтийн аж ахуйн удирдах ажилтнуудын зөвлөгөөнд төслийн техникийн шийдлийн асуудлаар 2 удаа мэдээлэл хийснээс гадна агентлагаас хэвлэн гаргадаг “Нийтийн аж ахуй” сэтгүүлд хотын ус хангамжийн салбарт төслөөр нэвтрүүлсэн шинэ техник, технологийн асуудлаар нүүр бэлтгэн хэвлүүлсэн нь нийтийн аж ахуйн салбарын ажилтнууд туршлагаа солилцоход бодит хувь нэмэр болсон. Мөн яамнаас зохион байгуулсан “40 000 айлын орон сууц, барилгын 70 жилд зориулсан үзэсгэлэн өдөрлөгт төслийн буланг тавьж, олон нийтэд сурталчилсан

Мөн Нийтийн аж ахуйн агентлагаас зохион байгуулдаг мэргэшсэн инженерийн курст 2 хүн суралцаж мэргэшсэн инженер болж, 1 ажилтан тэргүүлэх төсөвчин болсон. Төслийн үйл ажиллагаанд идэвхи зүтгэл гаргасан гүйцэтгэгчид, төслийн ажилтнуудыг яамны зүгээс шагнаж урамшуулж байсан бөгөөд гүйцэтгэгчийн нэг ажилтан, төслийн 6 ажилтан сүүлийн 6 жилийн хугацаанд “Нийтийн аж ахуйн тэргүүний ажилтан” болсон.

Төслийг удирдах хорооны бүрэлдэхүүнд Барилга орон сууц, нийтийн аж ахуйн бодлогын газрын дарга, төсөл хариуцсан мэргэжилтэн ордог бөгөөд гэр хорооллын айл өрхийг цэвэр бохир усанд холбох загвар төслийн байршил сонгоход яамны зүгээс гол бодлогыг барьж шийдвэр гаргаж байсан билээ. Яамнаас зохион байгуулсан Нийтийн аж ахуйн удирдах ажилтны зөвлөгөөнд 2 удаа төслийн туршлагын танилцуулсан.

Дэлхийн банк:

Төсөл хэрэгжүүлэхээр олгосон зээлийн хөрөнгө зарцуулалтад байнгын хяналт тавих явдал Дэлхийн банкны гол үүрэг байсан бөгөөд энэ үүргээ амжилттай сайн биелүүлж ирлээ. Шууд төлбөрийг хянаж санхүүжүүлэх, Төслийн менежерээр дамжуулан төсөл хэрэгжилтийн байдалд хяналт тавих, зээлийн тусгай дансны нөхөн дүүргэлт хийх зэрэг үүргийг гүйцэтгэж байлаа. Дэлхийн банкны санхүүгийн, нүүлгэн суурьшуулалтын, худалдан авах ажиллагааны мэргэжилтнүүдээс бүрдсэн хяналтын хэсгийнхэн нийт 19 удаа ирж хяналт хийсэн.

Дэлхийн банкны зүгээс төслийн оролцогч талууд болох яам, НЗДТГ, агентлагуудын ажилтнуудын сургалтад анхаарч, тэдний чадавхийг сайжруулах чиглэлээр олон санал санаачилгыг гаргаж байлаа. НИТХ-ын дарга Т.Билэгтийг Вашингтонд 2010 оны 2-р сард урьж, Дэлхийн банкны удирдлагуудтай уулзуулсан нь хотын хүндрэлтэй асуудлуудыг Дэлхийн банкны удирдлагад биечлэн танилцуулах боломж олгов.

Төсөл хэрэгжүүлэх явцад дэлхийн банк бусад орны буцалтгүй тусламжийг Монгол улсын нийслэлд хандуулах чиглэлээр санаачлагатай ажилласны үр дүнд “Улаанбаатар хотын цэвэр бохир усны Мастер төлөвлөгөө зохиох Францийн Засгийн газрын 0,7 сая ам.долларын, Улаанбаатар хотын ногоон байгууламжийг сайжруулах Нидерландын засгийн газрын 1,9 сая ам.долларын, Иргэдийн оролцоотой гэр хорооллын бичил дэд бүтцийг хөгжлүүлэх Японы нийгмийн хөгжлийн сангийн 1,98 сая ам.долларын буцалтгүй тусламжууд тус тус хотод орж иржээ. Эдгээр төслийн хэрэгжилтийг ТУН удирдан зохион байгуулж, амжилттай хэрэгжүүлсэн болно.

Төсөл хэрэгжилтийн эхэн үеэс 2010 оны 10-р сар хүртэл Дэлхийн банкнаас ноён Такуяа Камата төслийн удирдагчаар ажиллаж байсан бөгөөд хатагтай Тоёоко Кодама хатагтай Мескерем Бране нар төслийн багийн ахлагчаар 2011 оны 1-р сарын 26-наас томилогдсон.

Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, агентлагууд:

НЗДТГ нь Дэлхийн банкны өмнө төслийн захиалагчийн үүрэг гүйцэтгэсэн бөгөөд төслийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах үүрэг бүхий Төслийг удирдах нэгж, техникийн зөвлөгөө өгөх, хяналт удирдлагаар хангах Төслийн удирдах хороог томилон ажиллуулсан.

Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газартай ТУН дараахи хэлбэрээр хамтран ажиллаж ирэв. Үүнд:

Төслийн санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэх, төлбөр тооцоо хийх

Төслийн хэрэгжилтийг хотын бодлоготой уялдуулах зорилгоор төсөл хэрэгжилтийн үе шатуудад семинар зохион байгуулан асуудлыг хэлэлцүүлэн, мэргэжлийн хүмүүсийн заавар зөвлөгөө авч шийдвэрлэх. Шугам хоолой суурилуулах зорилгоор авто зам сэтлэх ажлыг Нийслэлийн Замын газартай хамтран ярилцаж, нэг гүйцэтгэгчийг сонгон гурвалсан гэрээ байгуулан хийлгэсэн нь зам сэтэлгээний ажлын чанар, төслийн хэрэгжилтийн хугацаанд эерэгээр нөлөөлсөн.

Улаанбаатар хотод хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдийг уялдуулах зорилгоор хамтарсан уулзалт, семинарыг хотыг түшиглэн зохион байгуулах ажлыг хариуцах

Ажлаа тайлагнах, шалгуулах, үнэлүүлэх. Төсөл хэрэгжилтийн хугацаанд Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хуралд хоёр удаа төслөө танилцуулж, хэлэлцүүлсэн бөгөөд төслийн хэрэгжилтийг “Хангалттай сайн” гэж үнэлсэн.

Барилгын ажлын хяналтын асуудлаар Нийслэлийн Хөрөнгө оруулалтын газартай, газар чөлөөлөх асуудлааар Нийслэлийн газрын албатай, өмч хөрөнгө хүлээлгэн өгөх асуудлаар Нийслэлийн өмчийн газартай, барилгын ажлын трассыг уялдуулах, техникийн шийдлийг хамтран гаргах асуудлаар Захирагчийн ажлын албаны инженерийн байгууламжийн

хэлтэстэй, хот төлөвлөлтийн асуудлаар Хотын хөгжлийн бодлогын хэлтэстэй тус тус ажил хэргийн байнгын харилцаа тогтоон ажиллаж ирэв.

Хотын захиргааны ажил төрлийн холбогдолтой мэргэжилтнүүдийг гадаадын сургалт, аялалд явуулах ажлыг зохион байгуулж, төсөл хэрэгжих хугацаанд НЗДТГ, ЗАА-ны давхардсан тоогоор 19 хүн сургалтад хамрагдсан байна.

Төслийг удирдах хороо:

Төслийг удирдах хороо нь 2002 оны 11-р сарын 20-ны өдөр Дэд бүтцийн сайд, Нийслэлийн Засаг даргын хамтарсан 324/485 тоот захирамжаар 14 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулагдан ажиллажээ. Төслийг удирдах хорооны бүрэлдэхүүнд нийслэл хот, харьяа газрын 9 төлөөлөл орсон бөгөөд төсөл хэрэгжих хугацаанд ТУХ-ны хурлыг нийт 20 удаа хуралдуулсны 3 удаагийн хурлыг өргөтгөсөн байдлаар, 2 удаагийн хурлыг барилгын талбай дээр хийжээ. Тухайлбал, 2010 оны 11-р сарын 10-нд Дамбадаржаагийн 80 айл өрх, 8 албан байгууллагын цэвэр бохир усны системд холбох загвар төслийн явцтай ТУХ-ны гишүүдийг газар дээр нь очиж танилцсан.

Францын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар хэрэгжсэн Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны мастер төлөвлөгөө боловсруулах ажлын Төслийг удирдах хороог 2005 оны 8 дугаар сарын 1-ний өдрийн Нийслэлийн Засаг даргын 307 тоот захирамжаар тус тус байгуулсан.

Төслийг удирдах хорооны хурлаар жил жилийн төлөвлөгөө, тайлан, шийдвэрлэх шаардлагатай техникийн асуудлуудыг ихэвчлэн хэлэлцэж байв. Тухайлбал, Улаанбаатар хотын цэвэр бохир усны Мастер төлөвлөгөө, загвар төсөл хэрэгжүүлэх газрыг сонгох, цэвэр бохир усны холболтын техникийн шийдэл зэрэг чухал чухал асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэж ирлээ.

Ус сувгийн удирдах газар, Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж:

Улаанбаатар хотын Нийтийн аж ахуйг сайжруулах хоёр дахь төсөл хэрэгжих судалгааны үед эхний төслийн хэрэгжилтээс авсан гол сургамжийн нэг нь гэр хорооллын ус хангамжийн барилгын ажлын үед ашиглагчийн хяналт тавих явдал байсан юм. Иймд төслийн хоёрдугаар шатанд барилгын захиалагчийн үүрэг гүйцэтгүүлэх зорилгоор УСУГ Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн байгуулан, ТУН, зөвлөх багтай хамт нэг байранд байрлуулсан явдал ажлын уялдааг холбоог хангахад маш чухал нөлөө үзүүлсэн.асуудлуудыг шийдвэрлэхдээ УСУГ-ын холбогдох инженерүүдийг оролцуулан өргөн хүрээтэй хэлэлцэн шийдвэрлэх аргыг хэрэглэж ирсэн нь барилгын ажлын явцад эерэгээр нөлөөлж байв. Бид дараахи хэлбэрээр хамтран ажиллаж ирэв. Үүнд:

ТУН, ТХН, Зөвлөх баг хоёр долоо хоног тутамд хамтарсан шуурхай хийж, техник, зохион байгуулалтын асуудлаар хамтарч шийдвэр гаргах. Гаргасан шийдвэрийг тусгасан хурлын тэмдэглэлийг УСУГ-т тогтмол хүргүүлэх

Гүйцэтгэгч тус бүрийн ажлын явцыг хэлэлцэх уулзалтыг хоёр долоо хоногт нэг удаа тогтсон өдөрт хийдэг байхаар график гарган мөрдөж ажиллах

Хүндрэлтэй асуудлуудыг газар дээр нь очиж, хамтран хэлэлцэж шийдвэр гаргах

Өмч хөрөнгийн бүртгэл, усны үнэ тарифийн асуудлаар

Ханган нийлүүлэх тоног төхөөрөмж, бараа материалыг үйлдвэрлэлийн шатанд нь хамтарсан хяналт хийх

Гүйцэтгэгчтэй байгуулах гэрээ, хэлэлцээрт хамтран оролцож, УСУГ-ын төлөөллийг гэрчээр байлцуулах

Гүйцэтгэгчдийн дунд УСУГ-тай хамтран өндөр бүтээлийн уралдаан зарлах

УСУГ-ын ажилтнуудыг гадаад, дотоодын сургалтад хамруулах зэрэг болно.

Хамтын ажиллагааны хэлбэрүүд

Удирдах дээд байгууллагуудад ажлаа тайлагнах

Төслийн явцын тайланг хагас жилд, санхүүжилтийн тайланг сар бүр гарган Сангийн яам, ЗТБХБЯ, Төслийг удирдах хороо, НЗДТГ зэрэг газруудад хэвлэмэл болон онлайн байдлаар хүргүүлж

2010 онд Монгол улсын Их хурлын төсвийн байнгын хорооноос Их хурлын гишүүн О.Чулуунбатын ахалсан баг ирж, төслийн үйл ажиллагаатай нарийвчлан танилцаж, заавар зөвлөгөө өгсөн. Тэд энэхүү төслийг гэр хорооллын иргэдийн эрүүл мэндэд ихээхэн ач тустай, нийгмийн ач холбогдолтой төсөл болохыг онцлон тэмдэглэж, төслийн хэрэгжилтийг хангалттай сайн гэж үнэлсэн.

Тайлангийн хугацаанд төслийн үйл ажиллагааг НИТХ-ын төлөөлөгчдөд танилцуулах уулзалтыг нэг удаа зохион байгуулж, Төслийг удирдах хорооны хурлыг өргөтгөсөн байдлаар айл өрхийг цэвэр бохир усны шугаманд холбож, цэвэрлэх байгууламж барьж байгаа загвар төслийн талбай дээр зохион байгуулсан.

Яам, тамгын газар, төрийн байгууллагуудын дарга нар ойрхон давтамжтайгаар солигддогоос өгөгдсөн мэдээллүүд дамжиж үлдэхгүйгээр шинээр ирсэн удирдах хүмүүст мэдээллийг дахин хүргэх, эсвэл мэдээлэл хүрэхгүйгээр тасалдах зэрэг хүндрэлүүд гарсаар байна.

Асуудлыг хамтарч хэлэлцэх

Төслийн оролцогч талуудын үр дүнтэй хамтран ажиллах үндэс нь төсөл хэрэгжилтийн талаар ижил төрлийн мэдээлэлтэй байх явдал бөгөөд энэ зорилгоор ТУН, ТХН, УСУГ нь төсөл хэрэгжилтийн явц, үр дүнг хамтран хэлэлцэж, шийдвэрийг хамтран протоколоор гаргадаг арга барилыг хэвшил болгосон. ТУН, ТХН, Зөвлөх баг нь долоо хоног бүрийн даваа гаригийн өглөө хамтарсан шуурхай хийж, шуурхайн протоколыг УСУГ-т хүргүүлж хэвшсэн. Мөн гүйцэтгэгч тус бүртэй хийх уулзалтыг 14 хоногт нэг удаа байхаар график гарган мөрдөж ирлээ. Гүйцэтгэгчдийн уулзалтыг шаардлагатай үед ажлын талбай дээр хийж, асуудлыг газар дээр нь шийдэж байлаа.Тухайлбал, төслийн нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах Ай Си Ти зөвлөх багтай 39, төслийн менежмент барилгын ажилд хяналт тавих үүрэг бүхий Ийзен Интернэйшнл зөвлөх компанитай 153, УСУГ-тай 34, БУА-ын гүйцэтгэгчидтэй 163, Дэлхийн банктай 20, ТУН-ийн дотоодын шуурхайг тус бүр 93 удаа хийжээ.

Бичиг захидлаар харилцах

Төсөл хэрэгжилтийн хугацаанд ТУН-ийн зүгээс яам, тамгын газар, нийслэл хот, түүний харьяа байгууллагууд, дүүрэг, гүйцэтгэгчид, ашиглагчид болон УСУГ-тай нийтдээ 820 гаруй бичиг захидлаар харилцсан байна. Эдгээрийн 53%-ийг Нийслэл, түүний харьяа агентлагуудтай, 36%-ийг УСУГ-тай, 10.7%-ийг яамд, түүний харьяа агентлагуудтай харилцсан бичиг баримт эзлэж байна.

Сангийн яам, Зам тээвэр, барилга, хот байгуулалтыбн яам нь гол хоёр яам бөгөөд яамдтай харилцсан бичиг ихэвчлэн үнэлгээний хороо байгуулах, хууль зүйн бичиг баримт, тайлан мэдээлэл хүргүүлэх агуулгатай бол, Нийслэл, түүний харьяа газартай харилцсан бичгийн ихэнх нь хотын бодлоготой уялдуулах, газрын асуудлыг шийдвэрлүүлэх, өмч хөрөнгө бүртгүүлэх, үнэлгээний хороо байгуулах, мэдээлэл удирдамж хүсэх агуулгатай байна. Харин УСУГ-тай техникийн шийдэл гаргах, гэрээний хэрэгжилтийг хангах, төлбөр тооцоо хийх, техникийн болон улсын комисстой холбоотой асуудлаар ихэвчлэн харилцсан болох нь судалгаанаас харагдаж байна.

БҮЛЭГ V. ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ ҮНЭЛГЭЭ, ТАЙЛАГНАЛТ

5.1 Төслийн хяналт үнэлгээ

Төсөл хэрэгжилтийн явцад харьяа дээд байгууллага, мэргэжлийн хяналтын байгууллага, санхүүжүүлэгчид, хөндлөнгийн хяналт, дотоодын хяналт зэрэг олон байгууллага хяналт тавьж, ололт амжилт, алдаа дутагдлыг хэлж зөвлөж байсан нь бидний үйл ажиллагаанд бодит дэмжлэг тусламж болж байлаа. Төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 26 хяналт, үнэлгээний ажлууд хийгдсэнийг төсөл хэрэгжилтийн хугацаагаар харуулав.

Хяналт үнэлгээ хийсэн байгууллагууд

2010 онд Дэлхийн банкны хяналтын хэсгийнхэн 2 удаа хяналтын ажил хийв. Хяналтын хэсгийнхэн төслийн хүрээнд хэрэгжиж байгаа барилгын ажилд гол анхаарлаа төвлөрүүлэн барилгын ажлын чанар, хөрөнгийн зарцуулалтын байдалд гол хяналтыг тавьсан. Хяналтын хэсгийнхэн хийсэн шалгалтын дүнгээ нэгтгэн Хяналтын тайлан, удирдлагын захидлыг Нийслэлийн Засаг даргад ирүүлснийг орчуулан үнэлгээний хорооны дарга болон яам, харьяа газруудын удирдах ажилтнуудад тухай бүр хүргүүлж байлаа.

Төслийн нийт үйл ажиллагаанд мониторингийн шинжилгээ хийх зөвлөхийн үйлчилгээний зарлалыг гаргаад байгаа бөгөөд 2011 онд нийт төслийн хэрэгжилт үр дүнд өгөх мониторингийн үнэлгээ гарна.

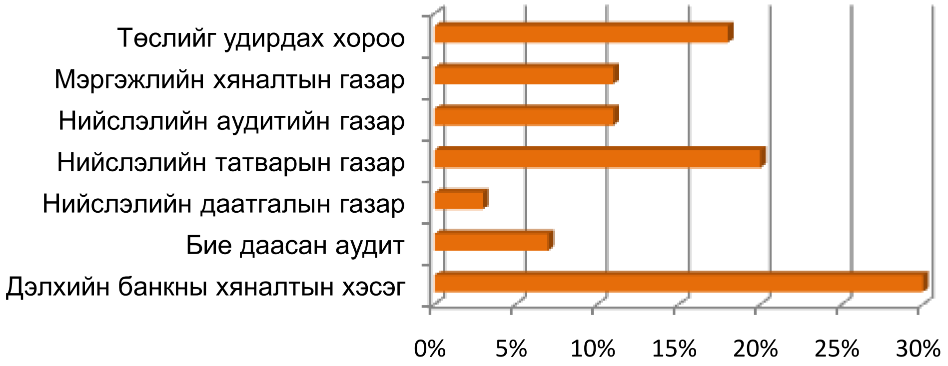

Хүснэгт 14. Хяналт, үнэлгээгээр өгсөн дүгнэлтүүд

Үнэлгээ-ний төрөл	*Зөвлөмж, зөрчлүүд*	*Ололттой талууд*
Үйл ажиллагааны хяналт үнэлгээ	Барилга угсралтын ажлын техникийн шийдэлтэй холбоотой санал зөвлөмжүүд	Нийгмийн ач холбогдол өндөртэй, хүн амын нэн тулгамдсан асуудалд чиглэгдсэн
	Нүүлгэн суурьшуулалтын төлөвлөгөө, гомдлыг бууруулах арга замыг иргэдэд таниулах хэрэгцээ	Авилгалын эсрэг сайн дадал, туршлагатай, бусдад үлгэр дуурайл болдог
	Нүүлгэн суурьшуулалтын төлөвлөгөөний дотоод хяналтыг сайжруулах шаардлага	Дэлхийн банкны хяналтын айчлалаас хойш тодорхой ахиц гаргаж ажилладаг туршлагатай
	Угсралтын ажил хийгдсэн зарим газруудын гүйцэтгэлийн зураг бүрэн хийгдээгүй зөрчлүүд	Төслийн гүйцэтгэлийн чанарыг мэдэгдэхүйц нэмэгдүүлж томоохон ахиц гаргаж чадсан
	Гүйцэтгэлийн зургийг мэдээллийн санд оруулаагүй зөрчил	Олон нийттэй харилцах чиглэлээр томоохон ахиц гаргасан
	Сонгон шалгаруулалтын ажил удаашралтай байсан тухай гомлууд	Тухайн салбарын мэдлэг, туршлагатай ажилтнуудаар багаа бүрдүүлсэн, тасралтгүй хөгжих хандлагатай
Санхүүгийн хяналт үнэлгээ	Бэлэн мөнгөний тооллогын үр дүнг баримтжуулах	Зарцуулалтын тайланг чанартай сайн гүйцэтгэдэг
	Нягтлан бодох бүртгэлийн программ хангамжийг сайжруулах	Санхүүгийн дотоод хяналт сайн
	Төлбөр хийгдсэн нэхэмжлэлийг хийгдээгүй хэсгээс тусгаарлах	Баримт бичгийн эмх цэгц, хариуцлагатай байдал сайн төлөвшсөн
		Илэрсэн зөрчил, асуудлууд дахин давтагддаггүй.

5.2 Төслийн гүйцэтгэл, үр дүнгийн талаархи сонирхогч талуудын сэтгэл ханамж, үнэлгээ

2008 оны 5-р сарын 21-ний өдрийн НИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хуралдаанаар төслийн 2005-2007 оны үйл ажиллагааны аудитын дүгнэлтийг хэлэлцсэн хуралд НИТХ-ын дарга Мөнхбаяр: “Энэхүү төсөл нь төрийн үйлчилгээ хамгийн их шаардлагатай хэсэгт зориулагдсан, амжилттай хэрэгжиж байгаа төсөл. Төслөөс хийж байгаа ажлыг олон түмэн мэдэрдэг, мэддэг болсон. Төслийн хөрөнгийг баталсан зориулалтаар зарцуулж байгаа

гэсэн аудитын дүгнэлт сайн хэрэг “ гэж үнэлсэн. (НИТХТ-ийн хуралдааны тэмдэглэл. 2008.5.21. Дугаар 13. ТУН, 2008 он. Ирсэн бичиг. Хуудас 298)

2010.1.7-ны өдөр Нийслэлийн Иргэдийн төлөөлөгчдөд төслийн тайланг тавьж хэлэлцүүлэв. Тайланг сонсоод НИТХ-ын дарга Т.Билэгт хэлэхдээ:“УБНААСТ бол нийслэлийн хотод хэрэгжиж байгаа хамгийн үр дүнтэй төсөл. Сайн хэрэгжиж байгаа төсөл” гэж үнэлсэн.

2010.2.25-нд хуралдсан ТУХ-ны хурал дээр ТУХ-ны хурлын дарга Ч.Бат: “УБНААСТ нь үр дүн, менежмент сайтай төсөл гэж үнэлээд ус хангамжаас гадна иргэдийн оролцооны ажлыг хийж байгаа нь нийгмийн ач холбогдолтой” гэж үнэлэв.

2010.2.25 ТУХ-ны хурал хийв. 2009 оны төслийн үйл ажиллагааг бүрэн хангалттай гэж үнэлэв.

2010.3.2-нд Билэгт дарга Эдэтай УБ хотод уулзахдаа: Иргэдийн оролцоотой төсөл нь иргэд амьдралаа өөрчилж, идэвхийг өрнүүлсэн, орчныг сайжруулахад маш их зүйл хийсэн гэдгийг тэмдэглэж хэлэв.

2010.3.12-нд Их хурлын эдийн засгийн байнгын хорооны гишүүн О.Чулуунбат, СЯ-ны мэргэжилтэн Баярмаа нар ирж төслийн үйл ажиллагаатай танилцаад О.Чулуунбат: “Сайн төсөл” гэсэн үнэлгээг өгөв.

2010.12.17-ны Дэлхийн банкны Хяналтын хэсгийн тайланд: “УБНААСТ2 болон ЯНХС-ийн буцалтгүй тусламжийн төслийн хэрэгжилтэнд бид сэтгэл хангалуун байна. “Нийслэлийн хүн амыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ундны цэвэр усаар хангана гэсэн гол зорилтондоо төсөл хүрсэн дүгнэв”. “Хяналтын баг нүүлгэн суурьшуулалтын бүрэлдэхүүн хэсэг амжилттай хэрэгжсэн хэмээн дүгнэж байна.”.

2010.06.25, УБНААСТ3 төслийн үндсэн тэмдэглэгээнд: “НЗДТГ-ын ТУН нь тус улсад үйл ажиллагаа явуулж буй хамгийн сайн туршлагатай багуудын нэг юм. ТУН нь Дэлхийн банк болон бусад хандивлагчдаас санхүүжиж хэрэгжсэн олон төслүүд дээр ажиллах арав гаруй жилийн туршлагатай билээ”.

2010.11.22, Улаанбаатар цэвэр агаар төслийн үндсэн тэмдэглэгээнд: “УБНААСТ ТУН нь төсөл удирдах хамгийн сайн хүчин чадалтай баг юм”.

Төслийн үр шим хүртэгчид

Нийслэлийн гэр хорооллын хүн амын цэвэр усны хэрэглээг нэмэгдүүлсэн нь: Нийслэлийн 5 дүүргийн 350 мянга орчим гэр хорооллын иргэдийг цэвэр усны төвлөрсөн системд холбосоноор 2005 онд 5 л байсан нэг хүний хоногийн усны хэрэглээг 2010 онд 8 л болгон нэмэгдүүлсэн.

Нийгмийн үйлчилгээний байгууллагуудын цэвэр усны хангамжийг сайжруулсан нь: Сургууль, эмнэлэг, цэцэрлэг зэрэг 30 орчим нийгмийн үйлчилгээний байгууллагуудыг цэвэр усны шугамд холбож үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Дотоод гүйцэтгэгчдийн боловсон хүчин болон эдийн засгийн нөөц боломжийг нэмэгдүүлсэн нь: Төслийн хүрээнд ус хангамжийн системийг сайжруулах олон төрлийн шинэ технологийг нэвтрүүлж 6 компанийн 12 ажилтанг гадаадын, 27 компанийн 298 ажилтанг дотоодын сургалтанд хамруулсан. Түүнчлэн нийт 79 дотоодын гүйцэтгэгчидтэй гэрээ байгуулж бизнесээ өргөжүүлэх боломжийг тэдэнд олгосон.

Төвлөрсөн ус хангамжийн системийг сайжруулж, өргөтгөн тэлсэн нь: Нийслэлийн ус хангамжийн үндсэн оператор болох УСУГ-ын Төлөвлөлт, санхүү эдийн засгийн хэлтэс, Салбаруудын нэгдсэн алба, Ус хангамжийн алба, Зөөврийн ус хангамжийн алба, Шуурхай зохицуулалтын албануудын техникийн болон боловсон хүчний нөхцөл бололцоог нэмэгдүүлсэн.

Улаанбаатар хотын дэд бүтцийг хөгжүүлсэн нь: Өдрөөс өдөрт өргөжин тэлж буй нийслэлийн иргэдийн амьдралын чанарыг дээшлүүлэхэд чухал нөлөө бүхий дэд бүтцийн хөгжлийг дэмжиж 80 км орчим цэвэр усны шугмыг суурилуулсан.

МУ-ын хөгжлийн стратеги, бодлогын хэрэгжилтийг нэмэгдүүлсэн нь: МУ-ын мянганы хөгжлийн зорилт, хүн ам, эрүүл мэндийн бодлого, стратегийг дэмжин эрүүл ахуйн шаардлага хангасан цэвэр усаар хүн амыг хангах хүчин чадлыг нэмэгдүүлсэн.

Гэр хорооллын иргэдийн санал сэтгэгдэл ба эргэх холбоо

Төсөл амжилттай хэрэгжих нэг үндэс нь төслийн үр шимийг хүртэгчидтэй эргэх холбоотой байх явдал гэж үзэж ирсэн. Гэр хорооллын иргэдтэй байнгын харилцаа холбоо тогтоож, олон нийттэй харилцах чиглэлээр бид дараахи арга замуудыг төслийн хэрэгжилтэнд нэвтрүүлсэн.

Төсөл хэрэгжүүлж байхдаа төсөлд оролцогч талууд, үр шимийг хүртэгчид, хамтран ажиллагч байгууллагуудын саналыг семинар уулзалт, судалгаа, албан бичиг, өргөдлөөр хүлээн авч тухай бүр бүртгэн боломжтой саналыг хэрэгжүүлэх, заримыг дараачийн төсөлд тусгах, дээд байгууллагуудад уламжлах, хүсэлт тавьж шийдвэрлэх зэрэг олон арга хэрэгжүүлэв.

Төсөл хэрэгжилтийн нийт хугацаанд иргэдээс нийт 67 санал, хүсэлт иржээ. Тэдгээрийг агуулгын хувьд авч үзвэл, цэвэр усны шугаманд хашаа, орон сууцаа холбуулах хүсэлт, иргэдийн оролцоотой төслийг өөрийн хороо дүүрэгт хэрэгжүүлэх санал, гүйцэтгэгчидтай холбоотой гомдол саналууд, хамтран ажиллах хүсэлт, нүүлгэн суурьшуулалттай холбоотой тайлбар, төслийн үр дүнд талархалаа илэрхийлсэн талархал, тусламж хүссэн өргөдөл зэрэг үндсэн агуулгатай байлаа.

Гэр хорооллын иргэдээс ирүүлж байгаа санал хүсэлтээс харахад айл өрхүүд цэвэр бохир усны шугаманд холбогдох хүсэлт харьцангуй их болж байна. Төслийн үр дүнд Улаанбаатар хотын 12 гэр хороолол цэвэр усны шугам сүлжээтэй болоод байгаа нөхцөлд айл өрхийг аль болохоор шугаманд холбоход шийдвэрлэх шаардлагатай гэр хорооллын бохирын асуудалд түлхүү анхаарч, тодорхой арга хэмжээ авах шаардлагатай байгааг иргэдээс ирүүлсэн санал хүсэлт харуулж байна.

Гэр хорооллын цэвэр усны асуудлыг бохиртой нь хамт шийдвэрлэх чиглэлээр манай төслөөр Дамбадаржаагийн гэр хороолoлд барьж байгаа загвар төсөл ихээхэн ач холбогдолтой болох бөгөөд энэ төслийн үр дүнд гарах туршлага, сургамжийг бодитойгоор авч үзэж ажил болгох асуудал чухал байна. Төслийн дараачийн үе шатанд энэ асуудлыг шийдвэрлэхэд онцгой анхаарах шаардлагатай.

БҮЛЭГ VI. ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛӨЛ

6.1 Í ÈÉÃÌ ÈÉÍ ÀÑÓÓÄÀË

Ìîíãîë óëñûí Çàñãèéí ãàçðын ядуурлыг бууруулах, хүн амын ундны усны чанарыг дээшлүүлэх гэсэн ñòðàòåãè төлөвлөгөөтэй төслийн зорилго, зорилт нийцэж байгаа ба ÷óõàë á¿ðýëäýõ¿¿í õýñýã íü Óëààíáààòàð õîòûí ãýð õîðîîëëûí иргэдийн àìüäðàëûí íºõöºë áàéäëûã ñàéæðóóëàõ ÿâäàë þì.

Òºñëèéí áýëòãýë àæëûí õ¿ðýýíä 2000 ºðõèéã õàìðóóëàí íèéãýì-ýäèéí çàñãèéí ñóäàëãàà õèéñíèé ¿íäñýí äýýð íèéãìèéí íºëººëëèéí ¿íýëãýýã (ÍÍY) áîëîâñðóóëñàí. Ìºí òºñºëä õàìðàãäàõ ãýð õîðîîëëûí îðøèí ñóóãчèä áîëîí ÿíç á¿ðèéí øàòíû òºðèéí áóñ áàéãóóëëàãà, îëîí íèéòèéí áàéãóóëëàãóóäòàé óóëçàëò ÿðèëöëàãà çîõèîí áàéãóóëñàí.

Íèéãìèéí íºëººëëèéí ¿íýëãýý (ÍÍY) íü òºñºë õýðýãæèëòèéí ÿâöàä íèéãìèéí îíöãîé ñºðºã íºëºº ãàðàõã¿é áºãººä ñºðºã íºëººëëèéã áóóðóóëàõ àðãà õýìæýý àâàõ øààðäëàãàòàé ¿åä Áàéãàëü îð÷íû ìåíåæìåíòèéí òºëºâëºãºº, Í¿¿ëãýí ñóóðüøóóëàëòûí áîäëîãî áîëîí í¿¿ëãýí ñóóðüøóóëàëòûí õºòºëáºðèéí äàãóó çîõèöóóëíà ãýäãèéã áàòàëãààæóóëсан байсан.

Судалгааны үр дүнгээр гэр хорооллын ус хангамжийг сайжруулахдаа иргэдийн амьдрах орчинг сайжруулах асуудалтай хамтад нь шийдэх зорилгоор Японы нийгмийн хөгжлийн сангаас Дэлхийн банкаар дамжуулан 1,98 сая ам.долларын буцалтгүй тусламж, ногоон байгууламж сайжруулах зорилгоор Нидерландын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг авч хэрэгжүүлсэн.

6.2 ÁÀÉÃÀËÜ ÎÐ÷ÈÍ

Òºñºë íü õàìðàãäàæ áàéãàà ãýð õîðîîëëóóäûí îðøèí ñóóã÷äûã áàòàëãààòàé óíäíû óñààð õàíãàâàðòàé õàíãàõ çàìààð ýð¿¿ë ìýíä, áàéãàëü îð÷èíä ýåðýã ¿ð íºëºº ¿ç¿¿ëсэн. Òºñºë хэрэгжихтэй õîëáîîòîé гарсан áàéãàëü îð÷íû òîìîîõîí àñóóäàë áàéõã¿é.

Òºñëèéí ÍÍY, ÁÎÍY-íýýñ ãàðñàí ä¿ãíýëò¿¿ä òóõàéëáàë, óñ ò¿ãýýõ áàéðóóäûí áàéðøèë, ãàçàð ÷ºëººëºëò, í¿¿ëãýí ñóóðüøóóëàëòûã áàãàñãàõ çýðýã àñóóäëóóäûã òºñëèéí çóðàã òºñëèéã áýëòãýõýä õàðãàëçàæ ¿çñýí. Òºñëººð ãýð õîðîîëëûí õ¿í àìûã áàòàëãààòàé óíäíû óñààð íàéäâàðòàé õàíãàõ áîëîìæ íýìýãäýõ ó÷ðààñ íèéãýì áîëîí áàéãàëü îð÷èíä ýåðýã íºëººëºë ¿ç¿¿ëýõ þì.

Гэр хорооллын ус хангамжийн шугам сүлжээний халаалтын асуудлыг бүхэлд нь цахилгаанаар шийдсэнээр агаарын бохирдлыг бууруулахад зохих хувь нэмрээ оруулсан төсөл болсон. Мөн Улаанбаатар хотын цэцэрлэгүүдийг шинэчлэн засварлах, иргэдийн оролцоотой гэр хорооллын айл өрхүүдэд мод тарих, мод үржүүлгийн газар байгуулах төслүүд нь байгаль орчинд эерэгээр нөлөөлсөн.

6.3 НИЙГЭМ, БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ГАРСАН ЭЕРЭГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Ãýð õîðîîëолд ус хангамжийн шугам сүлжээ барьж, орчны тохижилтыг хийснээр øóóä áà øóóä áóñ õýä õýäýí ýåðýã íºëººëëèéã нийгэм, эдийн засаг болон áàéãàëü îð÷èíä ¿ç¿¿ëсэн. Шугам суурьлуулсан гэр хороололд ялангуяа шугам ойрхон байрласан хашаа байшингийн үнэ огцом өсч, газар эдийн засгийн эргэлтэд орж эхэлсэн нь төслийн хамгийн чухал үр дүн юм.

Гэр хорооллыг амины орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх нөхцөл бүрдэж, ус хангамжийн шугам сүлжээ барьсан гэр хорооллуудын оршин суугчид амины орон сууц барих явдал эрс нэмэгдсэн.

Усны чанар сайжирснаар уснаас үүдэлтэй ºâ÷ëºë áóóðàõад нөлөөлсөн төдийгүй öàã õóãàöàà õýìíýãäýæ ÿëàíãóÿà ýìýãòýé÷¿¿ä, õ¿¿õä¿¿äýä ñóð÷ áîëîâñðîõ, ººðèéãºº õºãæ¿¿ëýõ áîëîìæ íýýãäсэн.

УЛААНБААТАР ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙГ САЙЖРУУЛАХ ХОЁР ДАХЬ ТӨСЛИЙН 2011 ОНЫ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (MOG-3890,TF53820, ЦЭВЭР АГААР ТӨСӨЛ)

Худалдан авах ажиллагааны 2011 оны төлөвлөгөө

No	Гэрээний дугаар	Хийх ажил	Тендерийн хэлбэр	ДБ-ны хяналтын хэлбэр	Нэгж	Тоо	1 сар	2 сар	3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	7 сар	8 сар	9 сар	10 сар	11 сар	12 сар
Зээлийн хөрөнгөөр																		
1	IC6	УБНААСТ2 төслийн гүйцэтгэлийн үнэлгээ	БҮА	Урьдчилсан														
2	UTG-01	УСУГ-ын сургалтын танхимын тоног төхөөрөмж	ОУНТ	Урьдчилсан														
3	IC7	УБНААСТ3 төслийн техник, э/з-гийн үнэлгээ	ХА	Урьдчилсан														
ЯНХС-гийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр																		
1	**Иргэдийн оролцоотой дэд бүтцийг сайжруулах**																	
	PP2-01-AR	Авто зам	ДНТ	Урьдчилсан	км	1												
	CP2-01-CH	Ус зайлуулах суваг	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	км	1												
2	**Гэр хорооллын орчны эрүүл ахуйг сайжруулах**																	
	PP2-02-CC	Иргэдийн хөгжлийн төв	ДНТ	Урьдчилсан	байрлал	1												
	CP2-02-SP	Дундын хогийн цэг	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	ш	2												
	CP2-02-PT	Нийтийн жорлон	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	ш	6												
	CP2-02-MN	Рашаан, булаг тохижуулах	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	ш	1												
	PP2-02-BO	Бохирын цооног	ДНТ	Гүйцэтгэлийн	ш	2												
	PP2-02-CT	Гүний худаг	ДНТ	Урьдчилсан	ш	2												
	PP2-02-CT	Сити жорлон	ДНТ	Урьдчилсан	еа	1												
3	**Гэр хороололд аюулгүй орчин бүрдүүлэх**																	
	CP2-03-BS	Автобусны буудал	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	ш	2												
	PP2-03-MC	Хяналтын камер	ДНТ	Урьдчилсан	ш	30												
	CP2-03-SU	Загвар гудамжны тохижилт	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	1												
	CP2-03-PW	Явган хүний зам, шат	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	км	4												
	CP2-03-CL	Орчны гэрэлтүүлэг	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	3												
4	**Залуус, хөгшдөд зориулах**																	
	CP2-04-RA	Амралтын талбай	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	3												
	CP2-04-GF	Ногоон байгууламж	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	2												
	CP2-04-IG	Алжаал тайлах төв	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	2												
	CP2-04-PG	Тоглоомын талбай	ИОГ	Гүйцэтгэлийн	байрлал	2												

Жич: Олон нийтийн оролцооны гэрээт ажлуудын эхний гэрээнд урьдчилсан хяналт хийнэ

Тайлбар

ОУНТ	Олон улсын нээлттэй тендер	БҮА	Бага үнийн арга
ДНТ	Дотоодын нэлттэй тендер	ХА	Зөвлөх шалгаруулах хосолмол арга

Нийслэлийн Засаг дарга Г. Мөнхбаяр 2011 оны 1-р сарын 26-нд батлав.

2011 оны төлөвлөгөө

Ä/ä	*Төлөвлөгөөт ажлууд*	*Товч агуулга*	*Õóãàöàà*	*ª ðò º ã (US$)*
А. Ус хангамжийн төслийн хүрээнд				
1	Дамбадаржаагийн гэр хороололд 80 айл, 8 байгууллагыг цэвэр бохир усны шугаманд холбож, бие даасан цэвэрлэх байгууламж барих загвар төслийг бүрэн дуусгаж, ашиглалтад хүлээлгэн өгнө.	2,39 км бохир усны, 4,6 км цэвэр усны шугам хоолой суурилуулах, 100м3/хон хүчин чадал бүхий бие даасан цэвэрлэх байгууламж барих, турших, тохируулах	2011 î í û 7-ð ñàðä	895,000
2	Õî òûí óñ õàí ãàì æèä ñóóðèëàãäàõ õÿí àëòûí áî ëî í ì åõàí èê õààëò нийлүүлж, суурилуулах ажлын 2 дугаар ээлжийг дуусгаж, ашиглалтад хүлээлгэн өгөх.	Хотын шугам сүлжээнд урсац тохируулах 5, даралт тохируулах 5 хаалт, Худгийн барилга-10ш-ийг барих, телеметрийн ажил	2011 î í û 7-р сард	547,000
3	Òº âèéí ýõ ¿¿ñâýðèéí àâòî ì àòæóóëàëò, àëñûí óäèðäëàãûí ñèñòåì ä õî ëáî õ 2 дахь шатны ажлыг дуусгаж, ашиглалтад хүлээлгэн өгөх	53 гүний худаг-Төв станц- УСУГ-ыг шилэн кабелиар холбож АУС-д холбох, цуглуулах, дамжуулах шугаманд усны тоолуур, хлоржуулалтын систем	2011 î í û 7-ð ñàð	1,299,000
4	НЭЗН-ийн 2011 оны Тэргүүлэх зорилт 6: Улаанбаатар хотын НААСТ-ийн 3-р үе шатны ТЭЗҮБ судалгааны багийн сонгон шалгаруулалт явуулж, судалгааны ажлыг хийх	Гэр хорооллын зам, далан суваг, хог хаягдлын менежмент, цэвэр бохир ус хангамж гэсэн үндсэн бүрэлдхүүн хэсгээр хийнэ.	2012 оны 02-р сар	670,000
5	УСУГ-ын сургалтын танхимын тоног төхөөрөмжийг хангaн нийлүүлж угсрах	Ус хангамжид хэрэглэж байгаа тоног төхөөрөмж, шинэ технологийг харуулах үзмэр тоног төхөөрөмжүүд	2011 оны 3-р улиралд	180,000
6	Төслийн хоёр дахь шатны төгсгөлийн тайланг бичиж, холбогдох газруудад хүргүүлэн үнэлгээ хийлгэх	Тайланг төслийн хүрээнд хамрагдсан бүх зээл тусламжийг оролцуулан, товхимол болгох	2001 оны 2-р улиралд	3,000

Ä/ä	*Төлөвлөгөөт ажлууд*	*Товч агуулга*	*Õóãàöàà*	*ª ðò º ã (US$)*
7	УБНААСТ нэртэй үзэсгэлэн байгуулж, ажлаа тайлагнах, үзэсгэлэнг 1000-аас доошгүй хүнд үзүүлж сурталчлах	Үзмэрүүдийг бэлтгэж, нийтэд сурталчлах ажлыг хариуцан зохион байгуулах	2011 оны 4-р сард	5,000
Б. Иргэдийн оролцоотой гэр хорооллын дэд бүтцийг хөгжүүлэх төсөл, TF53820-ийн хүрээнд				
8	×èí ãýëòýéí 18-ð хороонд ЧДЗДТГ-тай хамтран Иргэдийн хөгжлийн төв байгуулан, үйл ажиллагааг нь хянаж, тогтмолжуулах	Нийтийн халуун ус, саун, угаалга, үсчин, гоо сайхан, интэрнэт, иргэдийг хөгжүүлэх олон талт үйл ажиллагааг явуулна.	Жилдээ	30,000
9	НЭЗН-ийн 2011 оны тэргүүлэх зорилт 2:Тэнэмэл иргэдийг нийгэмшүүлэх байр барих, иргэдийн оролцоотой үйл ажиллагааг явуулах	100 хүний багтаамжтай амьдрах байр, сургалтын танхим, ажлын байртай.	Жилдээ	180,000
10	"Хариуцлагатай түншлэл"-ийн зорилгоор өрхийн эмнэлгийн үйлчилгээний чанар хүртээмжид иргэдийн хяналт тавих жижиг төсөл бэлтгэж, санхүүжилт олж хэрэгжүүлэх	Сонгинохайрхан дүүргийн 25-р хорооны "Цэцэн хайрхан" өрхийн эмнэлэг, хороотой хамтран	Эхний хагас жилд	5,000
11	НЭЗН-ийн 2011 оны Тэргүүлэх зорилт 4: 1 км авто замын хөрөнгийг шийдвэрлэж, барих.	Гэр хороололд нийтийн тээвэр явахад зориулсан авто зам, гэрэлтүүлгийн хамт	Жилдээ	380,000
12	НЭЗН-ийн 2011 оны Тэргүүлэх зорилт 8: Иргэдийн оролцоотой гэр хорооллын орчныг тохижуулах ажлуудыг хийнэ.	Дунд хэсгийн гэр хорооллын сонгосон хороодод	Жилдээ	500,000
В. Агаарын бохирдлыг бууруулах "Цэвэр агаар төсөл"-ийн хүрээнд				
13	Агаарын бохирдлыг бууруулах "Цэвэр агаар" төслийн бэлтгэл ажлыг хангуулах	Төсөл хэрэгжүүлэх гарын авлага, ажлын удирдамжууд бэлтгэх	2-р сард	10,000
14	Цэвэр агаар төслийн хөгжлийн зээлийн гэрээ болон төслийн гэрээг байгуулах	Гэрээ байгуулахад шаардагдах бичиг баримтуудын төслийг боловсруулан	Эхний хагас жилд	

Ä/ä	*Төлөвлөгөөт ажлууд*	*Товч агуулга*	*Õóãàöàà*	*ª ðò º ã (US$)*
	нөхцөлийг бүрдүүлэх	холбогдох байгууллагуудад танилцуулах		
15	Төслийг удирдах хороог байгуулж, урьдчилсан санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Засаг даргын захирамж гаргуулах (1 сая орчим долларын хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх)	2-р сард	
16	Агаарын бохирдлын асуудлаар ажиллаж байгаа олон улсын байгууллагуудын үйл ажиллагаатай уялдуулах	АХБ, ГХАХН, МСС, Хас банктай хамтарсан уулзалтыг 5 удаа зохион байгуулах	Эхний хагас жилд	
17	Дотоодын үйлдвэрлэгчдийг тодорхойлж, эхний ээлжийн зуухыг үйлдвэрлэх	Утаагүй, лабораториор баталгаажсан эхний 1000 зуух үйлдвэрлэх	Жилдээ	200,000
18	Гэр хорооллын сонгогдсон дүүргүүдэд нарийвчилсан судалгаа хийж иргэдийн хэрэгцээг тодорхойлох	Судалгаанд 5000 айл хамруулах	Жилдээ	50,000
19	Сургалт сурталчилгааны компанит ажлыг зохион байгуулах	Бэлэн болсон зуухыг сурталчилж, нөхөн олговортойгоор 1000 айлын зуухыг солих	Жилдээ	75,000
	Нийт дүн			**5,029,000**

ТӨСЛИЙГ УДИРДАХ НЭГЖ